

Franc Šetinc v Iskri

„Obisk v Iskri nas je prepričal o dobri usmeritvi tega velikega kolektiva v prihodnosti. Naš vtis je, da je njegova razvojna usmeritev v skladu z našo ekonomsko politiko, z našim bojem za stabilizacijo gospodarstva. Impresioniral nas je odgovoren odnos do povečanja izvoza, razvoja znanosti in usposabljanja kadrov. Perspektive Iskre so vsekakor ohrabrujoče.“

V razgovoru smo slišali precej opozoril, predlogov in pobud, ki nas obvezujejo, da jih preučimo in prenesemo v ustrezne organe,“ je zapisal v spominsko knjigo kranjske Elektromehanike sekretar predsedstva CK ZKS Franc Šetinc po svojem obisku v SOZD Iskra.

Med svojim obiskom v Iskri v sredo, 23. januarja si je Franc Šetinc v spremstvu izvršnega sekretarja v CK ZKS Bojana Klemenčiča, medobčinskega sekretarja sveta ZKS za Gorenjsko Zdravka Krvine in sekretarja občinskega komiteja ZKS Kranj Jožeta Kavčiča najprej ogledal proizvodnjo v naši ATC na Laborah, nakar se je udeležil razgovora širšega političnega akta SOZD Iskra, ki so se ga udeležili nekateri sekretarji osnovnih organizacij ZKS naših posameznih TOZD, predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič s člani KPO in predsedniki KPO naših delovnih organizacij.

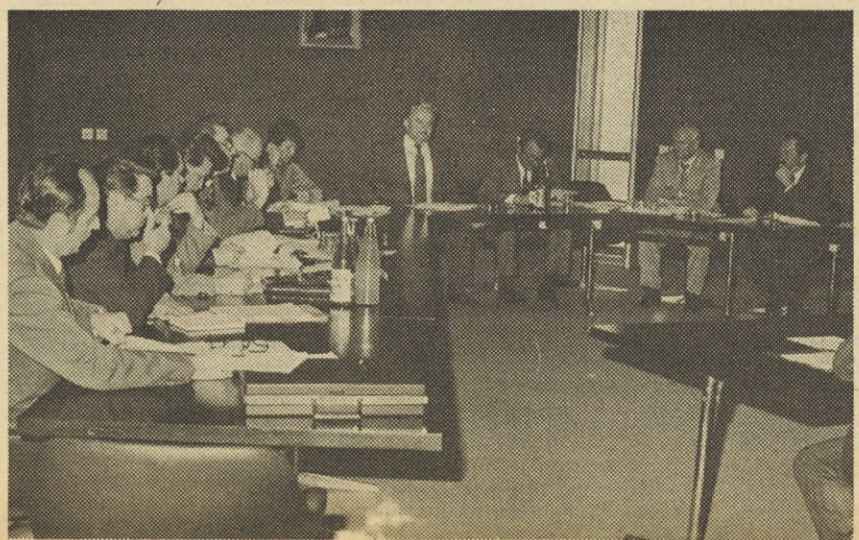

Z obiska Franca Šetince v Iskri.

»IZVOZ, IZVOZ IN PREDVSEM IZVOZ«

To so besede predsednika kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Antona Stipaniča, ki jih je izrekel na petkovem (18. 1.) kolegiju glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij, v oceni, napovedi in možnostih Iskrinega gospodarjenja v letošnjem letu, „v letu, ki bo“ kot je dejal, „tudi po mnenju optimistov izredno težko“.

Prvi kolegij v tem letu je imel na dnevnem redu tri izredno pomembne teme. Najprej je obširno razpravljalo o investicijskih vlaganjih v tem letu, v nadaljevanju je poslušal poročilo ter preučil koncept dolgoročnega sodelovanja in obojestranskega vlaganja v razvoj elektronike med SOZD Iskra in Elektronsko industrijo iz Niša, ob zaključku skoraj peturnega zasedanja pa so Iskrini vodilni delavci preučili Iskrin izvozni in uvozni položaj v tem letu.

Posnetek s kolegija.

Predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič izroča priznanje rektorju mariborske univerze dr. Daliju Donlagiću.

Priznanje mariborski univerzi

V ponedeljek, 21. januarja, je bila na rektoratu Mariborske univerze v Mariboru prisrčna slovesnost, na kateri je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič v imenu DS SOZD Iskra izročil rektorju mariborske univerze dr. Daliju Donlagiću priznanje SOZD Iskra ob dvajsetletnici te druge visokošolske ustanove v Sloveniji.

Ko je Anton Stipanič izročal listino o priznanju, je poudaril, da je tudi z mariborske univerze prišla v Iskra cela vrsta strokovnjakov, od inženirjev elektrotehnike do ekonomistov, ki so se zlasti uveljavili v Iskri na področju zunanje trgovine in izvoza. Nadalje je omenil dvajsetletno sodelovanje Iskre in mariborske univerze pri znanstveno-raziskovalnem delu, v kratkem pa se bo tudi začelo šolanje uporabnikov mikroročunalnika Iskradata 1680, saj je bila univerza v Mariboru prvi kupec tega Iskrinega mikroročunalnika, ki je plod Iskrinega lastnega razvojno-raziskovalnega dela. Zavoljo vsega tega in tudi bodočega, tesnejšega in plodnejšega sodelovanja tako na pedagoškem kot znanstveno-raziskovalnem področju se je Iskra odločila podeliti mariborski univerzi svoje priznanje.

Za njim je spregovoril rektor mariborske univerze dr. Donlagić, ki se je najprej v imenu mariborske univerze zahvalil za priznanje, potem pa poudaril, da je njihova univerza vedno odprta za želje gospodarstva in da bodo takšni tudi ostali. Zelo bodo hvaležni Iskri, če bo Iskra pomagala univerzi. Poudaril je, da je univerza odprta za vse pobude, projekte in načrte pa tudi želje in da so vrata mariborske univerze Iskri vedno odprta, ne da bi bilo treba potrkati na njih. Ob koncu je rektor mariborske univerze izrazil tudi željo, da bi bila Iskra mimo znanstvenoraziskovalnega sodelovanja bolj prisotna v severovzhodni regiji Slovenije tudi v proizvodni sferi, kar se že uresničuje v Murski Soboti in da je tudi na tem področju univerza pripravljena pomagati in sodelovati.

Slovesnosti na rektoratu v Mariboru so se udeležili dr. Adolf Šuster, dr. Karel Jezernik, dr. Radonič in mgr. Ivo Hauc z mariborske univerze ter Pavle Gantar, Miloš Kobe, Vladimir Klavs in Bruno Štiglic iz Iskre.

D. Ž.

ODPRTA POT SODELOVANJU MED JUGOSLOVANSKIMI ELEKTRONIČARJI

Predsednika kolegijskih poslovnih organov Iskre in Elektronske industrije Anton Stipanič in Dragan Miljković in predstavnik Rudija Čajavca iz Banja Luke so v torek, 22. januarja, podpisali v Beogradu samoupravni sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju na področju računalniških sistemov. S tem dokumentom so se ti trije delovni kolektivi, ki resnično razpolagajo s tehnološkimi in kadrovskimi potenciali za proizvodnjo računalniških sistemov, dogovorili o trajnem poslovnem sodelovanju na področju domače proizvodnje računalniških sistemov.

Kot je zapisano v samoupravnem sporazumu, sodi v to proizvodnjo vse od razvoja, do proizvodnje in prodaje ter vzdrževanja sistemov za poslovno in procesno obdelavo podatkov, vključno s hardwarom in softwarom ter sestavnimi sklopi in podslopi ter deli teh sistemov.

Prednosti tesnega sodelovanja med Iskra, EI in Čajavcem so na dlani — delitev dela, specializacija, večja produktivnost, ekonomičnost in še marsikaj. Vsekakor pa lahko tudi zapišemo, da je ta sporazum končno le odprl vrata tesnejšemu sodelovanju, in to ne samo treh podpisnic pač pa vsem tistim v Jugoslaviji, ki so resda sposobni izdelovati računalniške sisteme.

Na slovesnosti v posloju beogradskega predstavništva Elektronske industrije so predstavniki Iskre in EI podpisali tudi sporazum o konceptu dolgoročnega sodelovanja ter obojestranskih vlaganj v razvoj elektronike. Oba velikana jugoslovanske industrije sta se s tem dokumentom obvezala, da bosta združevala delo in sredstva v skupnem interesu obeh organizacij ter s tem prispevala k hitrejšemu razvoju elektronike, specializacije, uvajanju novitet na osnovah sodobne tehnologije, povečevanju produktivnosti ter izenačevanju pogojev pri delitvi dohodka.

Lado Drobež

Kot že rečeno, je bila prva točka dnevnega reda namenjena investicijskim vlaganjem v Iskra v tem letu. Beseda je tekla torej o problematiki, kateri smo v Iskri v minulih letih posvečali dosti premalo pozornosti.

Kot vse kaže bi lahko letošnje leto ocenili celo za prelomno, saj so želje Iskrinih delovnih in temeljnih organizacij po investicijskih vlaganjih dosti večje kot kdajkoli prej in so skoraj gotovo nad našimi sposobnostmi.

Prav zato je kolegij glavnih direktorjev sklenil izdelati prioritarno listo investicijskih naložb. V njej bodo morale imeti prednost naložbe v mikroelektroniko, računalništvo, program električnih ročnih orodij ter vlaganja v preventivno sanacijo obstoječih programov, kot tudi t.i. zunanje investicije, kot so obojestranska vlaganja Iskre in EI v razvoj elektronike, zatem vlaganja v Elektrofakulteto, infrastrukturo v Stegnah in vlaganja za potrebe Iskrinega Inštituta za kako-

vost in metrologijo. Glavni direktorji Iskrinih delovnih organizacij ter vodilni predstavniki sestavljene organizacije so tudi menili, da morajo imeti prednost pri investicijah tista vlaganja, ki bodo kar se da najhitreje dala rezultate in niso več v začetni fazi zbiranja najosnovnejših lokacijskih in drugih dokumentov. Teh investicij namreč letos ne bi bilo več moč začeti in bi lahko sredstva pravočasneje vložili v že začete projekte.

Predvidoma bomo letos v Iskra investirali za nekaj manj kot poltretjo milijardo (N)dinarjev. Od te vsote bomo lastnih sredstev združili približno 400 milijonov, bančnega posojila naj bi bilo potemtakem 800 milijonov, preostalo pa bodo posojila dobaviteljev. Seveda je še vse odvisno od Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev, ki ga bomo v Iskri podpisali v februarju ter od višine združenih sredstev.

Zaradi razkoraka med željami Iskrine (Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

navdih za nadaljno preobrazbo naših socialističnih samoupravnih odnosov in njihovega nadaljnjega razvoja in utrjevanja.

Naj zaključimo to pisanje z eno izmed številnih misli in ugotovitev iz omenjenega Kardeljevega dela, ko je zapisal:

„Izhodiščna točka nadaljnjega razvoja našega demokratičnega sistema mora biti postopno preseganje pluralizma političnih monopolov z resničnim samoupravnim političnim pluralizmom, se pravi, s pluralizmom avtentičnih samoupravnih interesov samoupravnih subjektov, tako parcialnih, kot splošno družbenih“

D. Ž.

Pogumno v razvoj Informatike

Poslovodna in politična podpora računalniško podprtemu informacijskemu sistemu v DO IEZE. Jasno je začetni cilj in posamezne naloge za razvoj informatike. Tudi v srednjeročnem programu je vlaganje v informatiko opredeljeno kot prednostno.

Skupna prizadevanja organov in strokovnih služb v Iskri so jasno opredelila nadaljnji razvoj na področju razvoja informatike in vzporedno s tem tudi na področju računalniške opreme, ki je eden od osnovnih pogojev za kvalitetno in učinkovito izvajanje informatike in posameznih informacijskih podsistemov. Na kratko rečeno je to izraženo v opredelitvi, da je osnovni steber v izgradnji informacijskega sistema delovna organizacija, ki prek svojih in skupnih služb na ravni SOZD skrbi za take rešitve posameznih in celovitega sistema, ki bo zagotovil

potrebe po informacijah TOZD, DO in SOZD.

SEDANJE STANJE

Dosedanje delovanje in priprava podatkov in informacij sta v marsičem izpolnila pričakovanja in ugotovimo lahko, da smo glede na dane pogoje dosegli maksimum. To pa ne pomeni, da smo s sedanjim stanjem zadovoljni. Dosedanje analize so pokazale, da smo pri pripravi podatkov za poslovno in samoupravno odločanje prepočasni, da ne razvijamo in izvajamo posameznih vitalnih informacijskih sistemov v željenem obsegu in kvaliteti (na primer komercialna informatika) in, da moramo pristopiti k selekcioniranju informacij ter jih približati neposrednim uporabnikom, to je TOZD in službam, ki opravljajo posamezne funkcije in naloge. Izvajanje teh nalog je potekalo v verigi TOZD, DO, CAOP. Vloga neposrednih uporabnikov, to je TOZD do sedaj ni bila povsod aktivna, se pa nenehoma izboljšuje, medtem ko smo bili do sedaj z vlogo CAOP zadovoljni.

Največjo oviro v dosedanjem delu so in še predstavljajo računalniške kapacitete, ki so resnično minimalne in onemogočajo izpeljavo novih zahtev. Lahko bi celo rekli, da postavljajo pod vprašaj nemoteno izvajanje že obstoječih obdelav.

NOVO STANJE

Ob definiranju zahtev, kot so ažurnost, hitrost, selektivnost in dostopnost informacij in podatkov, zahtev, da vzpostavimo terminalsko mrežo z možnostjo interaktivnega dela ter nujnosti, da čimprej pripravimo in izvedemo komercialno informatiko, materialno preskrbo in VPP na novih osnovah, so se izoblikovale odločitve za nakup lastnega računalniškega sistema.

Strokovne odločitve na ravni DO, ki so rezultat usklajenega delovanja na vseh ravneh od TOZD do SOZD vsebujejo tudi izredno važno komponento v ustreznosti računalnika. Velik del opreme za delovanje in izkoriščanje novega sistema predstavlja domača oprema, proizvedena v našem TOZD Računalniki. Računalnik SYBER 170/720 z obsežno terminalsko mrežo bo omogočil realizacijo vseh že definiranih in tudi novih še ne dorečenih zahtev, hkrati pa tudi predstavlja konkretno uresničevanje politike SOZD na tem področju.

Prikazano usmeritev so podprli poslovodni organi DO in TOZD. Ker gre za nove pristope in pomembno nalogo, ki je skupna vsem TOZD je o tem razpravljali tudi sindikat, ki je akcijo politično podprl ter s tem tudi pokazal na pomembnost projekta.

Pri oblikovanju bodočih nalog je prisotna predvsem kadrovska problematika. Od ustreznih kadrov je odvisno, ali bomo uspeli zastavljene naloge realizirati v takšni kvaliteti in obsegu kot je zastavljeno. Ravno zato se bodo v kratkem začele izvajati naloge izobraževanja in priprave kadrov na vseh nivojih.

Poleg usposabljanja samih izvajalcev bo nujno usposabljanje tudi uporabnikov, pa tudi vodstvenih in vodilnih delavcev v TOZD in DO.

Samoupravne odločitve, ki so v teku, se nanašajo na odločitve o nujnem pospešenem delu na področju informatike v okviru DO, na oblikovanje projektnega tima, na pospešeno delo na področju priprave in pridobivanja kadrov ter na razširitev računalniških kapacitet.

Pomembnost informatike narekuje, da za novo srednjeročno obdobje načrtujemo določena vlaganja tako v kadre kot v opremo. Spoznanja, da so ekonomski rezultati boljši, če se boljše odločamo, boljše odločitve pa so v mnogočem odvisne od pravočasnih in ustreznih podatkov in informacij, so prisotna že v vseh sredinah TOZD in DO.

V končni fazi so naša posamezna in skupna prizadevanja usmerjena v doseganje čim večjega dohodka za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb, ali kratko za dvig standarda. Dobra informatika v najširšem pomenu besede pa je eden pomembnih elementov, ki omogočajo velik dohodek.

O. Zorn

Podpis pogodbe o najemu računalnika CDC.

Iskra Commerce najela računalnik CDC

Predstavniki Iskre Commerce in dunajskega predstavništva ameriške firme Control Data Corporation so minuli petek v poslovni stavbi v Ljubljani podpisali pogodbo, s katero je Iskra Commerce najela računalniški sistem CDC CYBER 170/720. Pogodbo so podpisali direktor DSS IC Franc Borko in član KPO IC Franc Hudej, s strani ameriške firme pa vodja predstavništva CDC na Dunaju Josef Matz, vodja prodaje v predstavništvu Helmut Koller in komercialist Czeslaw Nowicki.

Iskra Commerce bo dobila računalnik konec septembra letos, namestili pa naj bi ga v PPC že v oktobru. Najemnina za računalnik je nekaj manj kot 21.500 dolarjev na mesec, kar je celo manj kot za sedanji dotrajani in manjši računalnik vrste IBM. To naravno je Iskra najela pri Intertradeu pred leti. Takrat je bil računalnik IBM 370/135 že delno rabljen, iz leta v leto pa je postajal premajhen in ni več omogočal izvedbe vseh načrtovanih računalniških obdelav.

Z novim računalnikom CDC bo Iskra Commerce pridobila zadostne zmogljivosti za obstoječe in perspektivne računalniške obdelave, kar pa je še morda najpomembnejše, je to, da bo ta računalnik omogočal nov koncept obdelav – koncept interaktivnega dela, transakcijskih obdelav in paketne obdelave, medtem ko sedanji računalnik omogoča le paketne obdelave.

Iskra Commerce je imela možnost najeti tudi nov sodoben računalnik vrste IBM sistema 4300. Oba računalnika IBM 4300 in CDC 170/720 nudita glede hardwarea in softwarea ustrezno in tudi dolgoročno rešitev za obstoječe in načrtovane računalniške obdelave v Iskri Commerce. Glede na Iskro proizvodno sodelovanje s firmo CDC in glede na ukrepe in politiko na področju uvoza se je tehnika prevesila na stran računalnika Control Data. Prednost te variante je tudi v tem, da bo lahko Iskra Commerce kupila v Iskrim TOZD Računalniki dodatno periferno opremo.

Računalnik CDC 170/720 omogoča z dodajanjem posameznih enot širitev do velikih računalniških zmogljivosti, pri čemer niso potrebne nobene zamenjave obstoječe opreme. Ta računalnik je mogoče širiti vse do velikosti računalnika 170/760, ki je računalnik že z zelo veliko zmogljivostjo.

Novi veliki računalnik bo omogočil Iskri Commerce oblikovanje sodobnejše tržne informatike za vzpostavitev računalniškega sistema v našem celotnem kolektivnem gospodarstvu. V našteto sodelovanje me prenesel z Republiškega računalniškega centra na novi računalnik. Nekateri zanimanja za uporabo tega računalnika kažejo tudi v nekaterih Iskrih delovnih organizacijah, saj bi na njih lahko obdelovali del komercialne problematike, lahko pa bi ga uporabili tudi za obdelavo posebnih podatkov Data servisov za drugo kategorijo uporabnikov.

In kaj pomeni novi računalnik za celotno Iskro? Glede na proizvodno sodelovanje med Iskro in firmo CDC se odpirajo velike možnosti za izgraditev sodobnega informacijskega sistema v našem celotnem kolektivnem gospodarstvu. Po nekaterih načrtih bi lahko v prihodnosti zgradili omrežje treh ali štirih računalniških centrov, ki bi bili med seboj povezani in preko katerih bi lahko Iskra obdelovala vse podatke. Ta program bi bilo moč uresničiti že v prihodnjih petih ali nekaj več letih.

Kot že rečeno, bo računalnik začel najverjetneje delovati že konec tega leta in sicer v poslovni stavbi, v Ljubljani, če seveda Iskra Commerce ne bo naletela na hujše uvozne probleme. Pa tukaj še ena ovira, to pa je problem kadrov, kajti zavedati se moramo, da el niti v Iskri niti v Iskri Commerce nimamo zadostnega števila kadrov, ki bi bili spodobni delati na tako zahtevni in obsežni nalogi, kot je nov koncept obdelave podatkov, torej koncept interaktivnega dela in transakcijskih obdelav. Prav zato bomo morali v prihodnje v Iskri nameniti vso pozornost šolanju kadrov, tako na dopolnilnemu in specialističnemu usposabljanju.

Lado Drobež

»IZVOZ, IZVOZ IN PREDVSEM IZVOZ«

(Nadaljevanje s 1. strani)

nih delovnih organizacij in možnosti za investicijska vlaganja v letošnjem letu, se bo v kratkem ponovno sešla strokovna ekipa za pripravo predloga investicijskih vlaganj v tem letu. O tem bodo podrobno razpravljali tudi finančni direktorji, v petek, 25. t.m. pa bo o rezultatih njihovega dela ponovno razpravljali in sklepali kolegij glavni direktorji Iskrih delovnih organizacij.

V nadaljevanju so Iskri vodilni delavci razpravljali o sodelovanju med Iskro in Elektronsko industrijo iz Niše. Kot je znano, je Iskra pred dobrim letom dni podpisala v Nišu sporazum o skupnih vlaganjih v gradnjo tovarne katodnih cevi. V kratkem bomo podpisali tudi sporazum o investicijskem posojilu ter sporazum o zagotavljanju sredstev lastne udeležbe, že v terek pa so vodilni predstavniki Iskre in EI v Beogradu podpisali sporazum o konceptu dolgoročnega sodelovanja ter obojestranskih vlaganj v razvoj elektronike. O tem poročamo v našem glasilu na drugem mestu.

Glavni direktorji Iskrih delovnih organizacij so na petkovem sestanku ugotovili, da obstajajo velike možnosti za sodelovanje z EI. Te možnosti so

zlasti pri delitvi dela in specializaciji oziroma skupnih vlaganjih na področju katodnih cevi, računalniške tehnike, mikroelektronike, števec, kondenzatorjev, telekomunikacij itd.

V zadnji točki dnevnega reda so glavni direktorji najprej poslušali poročilo direktorja zunanjetrgovinske temeljne organizacije v Iskri Commerce Marcela Božiča o devizno-bilancnem položaju Iskre po letošnjem prvem januarju. Direktor Božič se je pomudil zlasti pri uvozni problematiki, pri čemer je poudaril, da bomo lahko dosegli letošnje uvozne načrte le s povečanjem izvoznih nalog. Problem je še toliko hujši zaradi precejšnjega razkoraka med izraženimi potrebami po uvozu reprodukcijskih materialov in možnostmi, ta razlika pa znaša skoraj 40 milijonov dolarjev.

Tudi svetovalec za zunanjetrgovinska vprašanja kolektivnega gospodarstva odbora Iskra Commerce Ludvik Kranjc je glavne direktorje Iskrih delovnih organizacij opozoril na resen položaj pri uvozu reprodukcijskih materialov in opreme. Podobno kot Anton Stipanič in Marcel Božič je tudi on poudaril, da bo le povečan izvoz omogočil povečevanje uvoza.

Lado Drobež

Reprezentanca, kilometrina in potovanja v tujino so tudi rezerva

Ob vsesplošnih prizadevanjih za stabilizacijo našega gospodarstva iščemo vse možnosti varčevanja oziroma zmanjšanja stroškov v gospodarstvu in negospodarstvu. Nas predvsem zanima Iskra, ki ji tudi ne manjka skritih rezerv, čeprav ne bi mogli reči, da smo se doslej obnašali razsipniško. Rezerve čisto naštevamo: izboljšanje organizacije, boljša izraba delovnega časa, avtomatizacija, intenzivno zaposlovanje in reklama ter reprezentanca. Tale zapis naj bi veljal poslednji.

Kaj je pravzaprav reprezentanca. Verbalno bi temu rekli predstavitev, predstavljanje firme. Bolje rečeno in bolj bi odgovarjalo po pomenu: narediti dober vtis. Tu je mišljen odnos med poslovnimi partnerji, med kupci in dobavitelji, skratka, med tistimi, ki ponujajo in tistimi, ki iščejo določeno robo ali izdelke. Ker pa to vedno delajo ljudje, je razumljivo, da človeškega faktorja nikoli ne moremo popolnoma izključiti. Zato skušamo tudi v službi, ko zastopamo svojo TOZD, DO ali celo SOZD narediti najboljši vtis. Skušamo poslovnim partnerjem nuditi vse tisto, kar je potrebno, da bi se pri nas dobro počutili.

„Reprezentanca“ pa je zelo odvisna od tega, koga in ob kakšni priložnosti predstavljamo. Najboljša primera (ki najbrž tudi šepa) je primerjava z obiskom pri nas doma. Gostu, pa če je to obisk, obrtnik, ki nam je prišel opraviti naročeno delo ali prijatelj, ki je prišel, da z nami prebije nekaj časa v prijetnem klepetu, bomo vedno nekaj ponudili. Šilce žganega, kozarec vina, kavico, morda sendvič. Včasih pa ga bomo zadržali na kosilu.

Nekako isto je z reprezentanco. Toda ne mislimo razmišljati o teoriji reprezentance, ampak o varčevanju. Preden sem se lotil tegale pisanja, sem vprašal znanega poslovnega človeka:

„Kaj in koliko predstavlja reprezentanca. Je to znaten denar? So vidni uspehi takih pozornosti in kje so meje? “ Nasmej se mi je. „To predstavlja kar precejšen denar!“ mi je odgovoril. „Veste, za človeške kontakte se obnašamo čisto človeško in poslovno življenje ni tu nobena izjema. Privoščiti pa si smemo toliko, kolikor imamo. Po mojem mnenju bi reprezentanca v takih priložnostih, v kakršnih smo sedaj, lahko v celoti odpadla.“

Pametni poslovni partnerji poznajo nas in sebe, naš in svoj položaj in bodo našo zadržanost lahko razumeli. Tudi tu se vrnimo na primero, kako to delamo doma. Če imamo vsega dovolj, je za kosilo juha, zrezek, solata, prikuha in na koncu torta ter kavica.

Če pa nam gre slabo, je treba marsikaj oklestiti. Odpade torta, morda tudi kava. Lahko bo zrezek manjši. V skrajnem primeru se bomo omejili na najnujnejše in bo za kosilo enolončnica s kosom kruha. Tudi tako gre in poceni je.

Tako nekako se bomo morali obnašati tudi pri reprezentanci. Naša gostoljubnost mora imeti meje, predvsem pa mora biti prilagojena našim možnostim. Sicer pa je navadno sklicujemo na naše poslovne partnerje v zahodnih deželah, kjer je standard najvišji. Pa ravno tam srečamo mnogo zadržanosti, umerjenosti in racionalnosti pri njihovi gostoljubnosti oziroma reprezentanci.

Na misel mi prihaja slovesen večer z večerjo ob jubileju našega sodelovanja z nekim zahodnim poslovnim partnerjem. Po kakih dveh urah in pol so servirali kavo in pijače je zmanjkalo na mizah. Natakariji so se delali, kakor da ne vidijo praznih steklenic. Seveda smo se vljučno poslovili in odšli spat. Nič ni bilo posedanja in popivanja, nič bara in zavlačevanja.

Mislil, da bi ob marsikateri priliki

(Nadaljevanje na 3. strani)

Usklajevanje programov

Ob prizadevanjih celotne Iskre za programsko prestrukturiranje je razumljivo, da vlada v nekaterih TOZD tako zanimanje za usklajevanje programov, kot ga nakazuje notica Otmarija Zorna v prejšnji številki Iskre. Zato navajamo nekaj podatkov o zgodovini prekrivanja programov v Iskri, dosedanjih aktivnostih skupnih služb SOZD za usklajevanje programov in o neposrednih načrtih za bodoče ukrepanje v primerih prekrivanja programov. Na ta način bodo bralci Iskre najlažje dobili jasnejšo sliko o poteku usklajevanja, nosilcih in njihovi odgovornosti.

Skupne službe SOZD imajo v tem okviru predvsem nalogo koordinacije in iniciative za ustrezne dogovore med prizadetimi organizacijami in predlaga strokovno najprimernejši rešitev, nikakor pa nimajo vloge odločnega arbitra, ali „dodeljevanja“ in odzemanja programskih mandatov brez ustreznega dogovora vseh prizadetih organizacij v Iskri. Naj omenimo v tem členu 9. Samoupravnega sporazuma o osnovah plana SOZD Iskra za leto 1976 do 1980, ki predvideva za usklajevanje programov prekrivanje, da imenujejo podpisnice sporazuma enako število delegatov, ki pripravi usklajeno stališče v tej zadevi in ga predloži skupni komisiji SOZD. Člen 8. istega sporazuma določa, da bodo glede na različno razpoložljivost proizvodnih virov (strojarni, oprema, kadri, lokacija) in potreb po različnih proizvodnih programih (posameznimi OZD v Iskri) in načelu opredeljuje Samoupravni

Nekotizirani o združevanju v SOZD Iskra za leto 1978 ustrezno delitev dela, ki jo določa član 1. pravi, da se podpisnice sporazuma v SOZD Iskra zato, da bi usklajeno zagotovile med drugim porazdelitve proizvodnih virov (strojarni, oprema, kadri, lokacija) in potreb po različnih proizvodnih programih (posameznimi OZD v Iskri) in načelu opredeljuje Samoupravni

Ljubljano je, da je problematika ne prekrivanja programov nastala že leta 1961, ko so se združile v današnjo obliko tovarne Iskra v Kranju, Industrijsko, da elektrovezve, Telekomunikacije, TELA ter Niko Železniki. Eden od glavnih argumentov za združitev v tovarno Iskra je bila tudi zagotovitev specializacije in racionalne delitve dela v združenem podjetju Iskra. Prava specializacija bi torej morala biti v tem, da bi posamezne proizvodne organizacije izvajale določeno specifično proizvodnjo za vse izdelke, ki jih proizvedejo, da bi dosegli rentabilne cene, boljše kvaliteto in koncentracijo strokovnjakov, specializiranih na te izdelke. Žal so nekatere proizvodne organizacije ostale porazdeljene v več organizacijah.

V prvem obdobju leta 1962 so bile odpravljene največje prekrivanja, pa takrat niso bila kritična. Problem po usklajevanju programov med DO je bil izražen leta 1976 v razpravi o kondenzatorjih Semič. Ta je

menila, da TOZD Specialni elementi in materiali v DO IEZE proizvajajo iste izdelke, to je elemente za odpravo radijskih frekvenčnih motenj, kot Industrija kondenzatorjev in je želela, da Skupne službe SOZD organizirajo razpravo o usklajevanju programov. Tedaj sta obe strani ugotovili, da bi bilo najbolj smotno, če obe organizaciji uskladišta svojo dejavnost in skupno nastopata na tržišču, čemur bi se približali v naslednjih možnih etapah:

- skupni komercialno-poslovni nastop (prodaja, nabava) na domačem in tujem tržišču,
- koordinacija proizvodnje,
- dogovor o skupni politiki in programu razvoja;

Resnici na ljubo moramo žal povedati, da do realizacije tako zamišljenih namer ni prišlo, ker ni bilo dovolj pripravljenosti obeh partnerjev za dogovor. Skupne službe SOZD so leta 1976 opozorile na nekatera druga prekrivanja programov in je o tem razpravljala področni kolegij za raziskovalno dejavnost.

Pozneje, ko je bil leta 1978 podpisan samoupravni sporazum SOZD Iskra o osnovah plana za srednjeročno obdobje 1976 in 1980, ni bila postavljena do 2. polletja 1979 nobena zahteva za spremembo proizvodnih programov.

Član kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Miloš Kobe je kljub temu uvrstil v dnevni red 37. seje področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD točko: Problematika usklajevanja programov proizvodnje v SOZD Iskra. Na njem se je ugotovilo, da sta pospešeni razvoj novih tehnologij v svetu in nujnost, da Iskra postane s sodobnejšo tehnologijo in programi še bolj konkurenčna na svetovnem tržišču, seveda narekovali vsem DO, da intenzivno razmišljajo in načrtujejo svojo razširjeno reprodukcijo ter da pripravljajo ustrezne investicijske elaborate.

Zaradi tega se je leta 1979, ko so pospešeno nastajali novi investicijski elaborati in smo pričeli akcijo, da z združevanjem sredstev omogočimo hitrejšo izvedbo prioritarnih projektov, ponovno pokazalo, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju prišlo do prekrivanja nekaterih programov.

Miloš Kobe je predložil tudi načela za usklajevanje programov in podrobnosti izvajanja usklajevalnega postopka. Kolegij je ta načela sprejel in hkrati naročil DSSS SOZD, da po teh načelih izvede dogovorjeni postopek usklajevanja za najbolj nejasne programe proizvodnje, kot na primer za filtre proti motnjam, napajalne naprave, avtomatiko in regulacijsko tehniko, varnostne in zaščitne sisteme, mikroprocesorje, hibridna vezja, optična vlakna itd.

Upoštevajoč, da bo po omenjenem sklepu prišlo v letu 1980 do vrste usklajevalnih postopkov, od katerih so nekateri že sproženi, navajamo na

omenjeni seji kolegija za raziskovalno dejavnost sprejeta načela in obvezne točke usklajevalnega postopka:

— Program ni lastnina in ne more postati izključna pravica, predvsem pa ne neaktivirana rezervacija določene OZD. Optimalna alokacija programov v Iskri je lahko časovno variabilna in je odvisna predvsem od izpolnjevanja obveznosti izvajanja programov, kar pomeni zlasti uvedbo proizvodnje v tržno pogojenem obsegu in roku.

— prekrivanje programa nastopi, kadar si enaki ali podobni produkti dveh ali več OZD iz Iskre konkurirajo na istem tržišču.

— proizvajalca, t.j. OZD, ki obvlada know-how in ima na voljo kadrovske in materialne zmogljivosti, je treba zaščititi pred vsemi najvažnejšimi pojavnimi oblikami in razvojnimi stopnjami prekrivanja programa, dokler izpolnjuje obveznosti izvajanja programa.

— neusklajenosti med TOZD iste DO obravnavajo organi dotične DO. Prekrivanje programov med DO pa obravnavata Odbor za razvojni program in raziskovalno dejavnost ter DS SOZD, po poprej izvedenem usklajevalnem postopku, ki se začne v področnem kolegiju za raziskovalno dejavnost, ev. nadaljuje na usklajevalnem sestanku predstavnikov prizadetih DO in na usklajevalnem sestanku poslovnega organa SOZD oz. njegovega telesa za usklajevanje, ki posreduje ustrezna strokovna mnenja delavskemu svetu in njegovim odborom.

V teku usklajevalnega postopka je treba:

— ugotoviti stanje prekrivanja programov s posnetkom stanja v proizvodnji, prodaji, razvoju, pri kadrih, opremljenosti in dr.,

— raziskati možnosti vertikalne ali horizontalne delitve dela,

— raziskati možnosti za tipizacijo elementov in proizvodov,

— inicirati dogovore o združevanju dela in sredstev oz. o skupnih vlaganjih za vzajemno vzpostavljanje zadostnih zmogljivosti v vseh delih procesa,

— skušati optimalno alocirati programe oz. njihove dele upoštevajoč vse okoliščine,

— skušati definirati rezervne programe,

— vse dogovore veljavno dokumentirati.

Vsekakor moramo, če hočemo biti konkurenčni, nastopati usklajeno in moramo racionalno ter optimalno izkoristiti naše resurse. Zato pričakujemo od vseh vodilnih in drugih delavcev v naših delovnih organizacijah čim več podpore skupni poslovni politiki SOZD Iskra in čim manj lokalno pobarvanih in s celoto nerazdružljivih teženj. Nekaj naših dosedanjih izkušenj pri usklajevanju programov namreč kaže, da smo marsikje še sozazerno malo pripravljeni upoštevati tudi interese drugih in zlasti celote, saj tak ali drugače gospodarski položaj ene organizacije ni brez ustreznega vpliva na celotno Iskra in s tem tudi na tisto organizacijo, ki ne kaže dovolj volje za sporazumevanje. M.S.

DO ŠIROKA POTROŠNJA - TOZD ANTENE VRHNIKA

BREZ VLAGANJ NI PÓTI NAPREJ

Za kolektiv vrhniške Tovarne anten pravijo, da je eden izmed najpriazdevnejših v široki potrošnji. Skoraj bi lahko rekli, da nizajo uspehe drugega za drugim, vendar pa pri še tako prizadevnih delavcih nekje le ni moč več naprej brez dodatnih vlaganj. Na to točko so prispeli tudi na Vrhniki s spoznanjem, da proizvodnje pa tudi produktivnosti ne bo več mogoče širiti brez investicije. Sedanja oprema in delovni prostori so namreč izkoriščeni domala v celoti, problematično pa je še zlasti vprisanje orodij, ki so že skoraj docela iztrošena.

Rešitev so zato pričeli iskati pospešeno. Konec decembra lani so na Ljubljansko banko oddali kreditni zahtevek za naložbo s predračunsko vrednostjo 17 milijonov dinarjev. Osnovni namen predvidene naložbe je delno v pridobitvi novih proizvodnih površin (približno 240 kvadratnih metrov), obetajo pa si tudi ureditev razvojno tehnološke službe. Ta skupina sedaj dela v docela neustreznih prostorih, ki hkrati onemogočajo zaposlitev novih ljudi. Vse to pa se seveda odraža tudi pri končnem, proizvodnem rezultatu.

pa bi dobili tudi prostor za razdeljevanje tople malice. Prizadevnosti in samoodpovedovanju kolektiva velja pripisati dejstvo, da še vedno nimajo svojih prostorov za razdeljevanje toplih obrokov, ker so se pač vedno odpovedovali sredstvom na račun izboljšanja proizvodnih pogojev.

Hkrati z rastjo tovarne, ki je bila izrazito samonikla pa je na sedanji stopnji dozorelo spoznanje, da organizacija, kakršna je bila doslej, ni več kos zahtevam sodobne proizvodnje. Prav sedaj se zato pospešeno priprav-

OSNOVNI PODATKI O INVESTICIJI

V preteklih 3 letih je proizvodnja naraščala s povprečno stopnjo 29,1 % letno ob minimalnih naložbah v novo opremo in nikakršnih vlaganjih v povečanje in posodabljanje proizvodnih prostorov.

Tovarna je v preteklem letu zabeležila izredno rast izvoza, čeprav vrednostno še vedno precej skromno — leta 1976 so izvozili za vsega 240 dolarjev izdelkov, lani že za 210.000, letos pa predvidevajo že skoraj 300.000 dolarjev vrednosti izvoza.

Prostori so praktično že povsem izkoriščeni tako, da nadaljnja rast skoraj ni več mogoča. S predvideno naložbo nameravajo tudi izboljšati kvaliteto polizdelkov, v adaptiranem delu stavbe pa bi pridobili prostor za proizvodnjo antenskega pribora, stikal, sanitarije in prostor za pripravo dela vključno s planom.

Povečana proizvodnja zahteva tudi večje skladišče. Problem nameravajo rešiti s postavitvijo montažnega šotora, ki ga bodo opremili s skladiščnimi regali.

Časovno naj bi uresničevanje investicije potekalo takole: od januarja do aprila letos gradnja in hkrati postopna nabava in montaža opreme, selitve naj bi se pričele aprila, pričetek obratovanja pa je predviden za pričetek prihodnjega leta.

Problem, ki ga bodo z investiranjem tudi pričeli reševati, so dotrajana orodja. Že v uvodu smo omenili, da nadaljnja rast TOZD v sedanjih delovnih pogojih ne bo več mogoča, brez zamenjave izrabljenih orodij pa tudi ne bo več mogoče zviševati produktivnosti dela.

Z uspešno izpeljano investicijo si že v prihodnjem letu obetajo 15 % dvig obsega proizvodnje, obetajo pa si seveda tudi razširitev izvoznih možnosti.

Naložba, ki naj bi jo po predvidenih uresničili že letos, pa bi morala za uspešno rast tovarne predstavljati le začetek v nadaljnji rasti. Za leto 1982 imajo v načrtu zgraditev proizvodne hale s sodobno montažo, v obstoječih prostorih pa naj bi izdelovali le polizdelke. Ostanek prostora bi bil namenjen režijskim službam, končno

lajo na novo, sodobno organizacijsko obliko v sodelovanju z zunanjim sodelavcem in skupnimi službami. Zlasti v sedanjem obdobju je to zvezano z nemalo težavami, kajti inventurno obdobje se bo moralo zaključiti z uvedbo novega inventurnega sistema.

Fleischman

Mostar dogovorila o razširitvi petih vozelnih telefonskih central sistema ISKRA 58 (Nevesinje, Četluk, Posušje, Stolac in Ljubuški) s skupno kapaciteto 3.100 telefonskih priključkov.

Poleg tega bo Iskra dobavila novo vozleno centralo sistema M 10 CN v izvedbi KLC za Lištica s kapaciteto 2.000/3.000 priključkov. Montaža se bo pričela čez 12 do 14 mesecev. DO za PTT promet Mostar je že pričela priprave za gradnjo novih in razširitve obstoječih objektov. Skupna vrednost dogovorjenih poslov je prek 7,6 milijard dinarjev.

Podpisa pogodb so se poleg predstavnikov Iskre Elektromehanike udeležili še Nedžad Čolić, direktor DO za PTT promet Mostar, Ratko Vukanović, direktor TOZD PTT Mostar, Djoko Misita, direktor TOZD PTT Čapljina, Ibrahim Koluder, direktor TOZD PTT Mostar, Mustafa Mujezinović, vodja sektorja za investicije DO za PTT promet Mostar in Muhamed Ramić, šef Iskrinega predstavništva v Mostarju. Skupaj so si ogledali proizvodnjo telefonskih central na Laborah, s čimer so gostje dobili vpogled v Iskrine možnosti, ki so najboljše zagotovilo za pravočasno realizacijo dogovorjenih del.

Nedžad Čolić, direktor DO za PTT promet Mostar je ob podpisu pogodb izrazil zadovoljstvo in se zahvalil za darila: „Uspešno smo se dogovorili za vse te razširitve in novo centralo in pričakujemo ter želimo še bolj razvito obojestransko sodelovanje. S skupnimi naporami bomo uspeli ustvariti načrtovano, kar bo tudi v skladu s širšimi družbenimi interesi,“ je dejal N. Čolić.

A. Boc

Reprezentanca, kilometrini potovanja v tujino so tudi zerva

(Nadaljevanje z 2. strani)

Pa ne smemo ostati pri „predstavljanju“ Iskre le pri poslovnih ljudeh. Ostajajo še drugi. Nerazloženi vagoni, slabi izdelki, velik izmet, nizka zanesljivost, neizpolnjene obljube in dogovori so kaj slaba „reprezentanca“ naše SOZD.

Mislím, da smo končno pravzaprav v Iskri zato, da opravimo svoje naloge, pa ne samo opravimo, ampak da jih opravimo dobro, korektno, točno in ob pravem času. Smešno tole naštevati, kaj? Pa vendar je znano, da nam naredi največ škode nekorektno in neposlovno obnašanje. Najboljša reklama je dober in soliden posel s solidnimi izdelki, roki in kakovostjo. Nad tem in nazadnje so drobne „reprezentativne“ pozornosti, ki postanejo nebitvene, če ne kar nepotrebne. FY

S podpisa pogodb v Mostarju.

Nova telefonska centrala za PTT Mostar

Že dosedanje sodelovanje Iskre Elektromehanike in DO za PTT promet v Mostarju je bilo uspešno. S podpisom novih pogodb, 15. januarja

v Iskrini tovarni ATC v Kranju, se stiki na področju razvoja telefonskih omrežij v Bosni še poglobljajo.

Iskra se je z DO za PTT promet

O delu oddelka za obveščanje v letu 1979

Še vedno smo priča velikemu razkoraku med cilji na področju obveščanja v združenem delu, ki smo jih zapisali v ustavi in zakonu o združenem delu in prevladujočo prakso. Nezadovoljiva informiranost delavcev kot najizrazitejši vidik tega stanja pomeni oviro za učinkovitejšo obvladovanje pogojev in rezultatov dela ter za vključevanje v procese odločanja.

Delavci so nezadovoljivo obveščeni tudi o najbolj življenjskih vprašanjih s področja dela, poslovanja in razpolaganja z dohodkom, bodisi da ustrezni podatki do delavcev sploh ne pridejo, ali pa jih dobijo v nesprejemljivi obliki.

Med oblikami obveščanja delavcev v TOZD in DSSS DO Iskre Elektromehanike, ki so na voljo, prevladujejo informacije objavljene v glasilu SOZD „Iskra“ in „Informativni list“ delovne organizacije. Oglasnih desk in ozvočenja se poslužujejo predvsem temeljne organizacije in samoupravni organi DO.

Vsebine prispevkov, ki smo jih objavili v glasilu „Iskra“, nismo načr-

tovali, oblikovali smo jih sproti. Lani smo v glasilo objavili prek 300 raznih prispevkov. Skušali smo delavcem posredovati vse tiste informacije, ki so potrebne za oblikovanje stališč in odločanje. Prizadevali smo si spremljati družbenopolitično delovanje in delo samoupravnih organov.

Večji poudarek kot prejšnja leta smo namenili kulturni dejavnosti naših delavcev in pomembnim kulturnim dogodkom. Ob jubilejih in obletnicah TOZD smo objavljali obširne fotoreportaže in predstavili delo in življenje delavcev teh tovarn. Tekoče smo seznanjali delavce s športno in rekreacijsko dejavnostjo — področje, ki so ga skoraj v celoti pokrili dopisniki.

Manj smo poročali o izvajanju samoupravnih odločitev in stabilizacijskih programih, prodajni dejavnosti, razvojno raziskovalni dejavnosti, le malokdaj smo poročali o delu strokovnih služb ter družbeni samozaščiti in ljudski obrambi. Pogrešali smo uvodnike, ki bi jih napisali delavci Elektromehanike, intervjuje, portrete Iskrašev, pisma bralcev, glose, šale in kozerije, kratke in žive vesti iz TOZD.

Pregled objavljenih prispevkov v glasilu „Iskra“

Po tematiki:

- gospodarjenje, poslovanje 32
- inf. iz proizvodnih TOZD 32
- inf. o delu strokovnih služb 3
- družbenopolitično delovanje v TOZD in DO 29
- kultura 34
- prireditve, proslave 18
- obiski 20
- družbeni standard 25
- izobraževanje 9
- samoupravljanje 12
- družbeni samozaščita, ljudska obramba 9
- športna in rekreacijska dejavnost TOZD in DO 34
- jubileji in obletnice 25
- zdravstveno varstvo 7
- investicijska dejavnost 1
- kozerija 1

SKUPAJ

291

Od 291 prispevkov je 138 prispevkov dopisnikov, ostale je napisal novinar, ali drugi delavci oddelka za obveščanje. Žal ugotavljamo — tako kot že vrsto let — da razen redkih posameznikov, nismo uspeli pridobiti zadostno število dopisnikov, ki bi pokrivali TOZD in DSSS.

Delovni pogoji oddelka so v nekaterih pogledih slabi. Prostori so dislocirani in na dveh lokacijah. Z upokojitvijo B. Komaca nismo uspeli zaposliti delavca za dela in opravila vodje oddelka.

- Še vedno nam ni uspelo rešiti:
- dostave glasila v nekatere dislocirane TOZD
  - dostave glasila upokojujencem po pošti (številne pritožbe)
  - vračanja objavljenih fotografij, ki jih delavci posredujejo pogojno (pokojni delavci, spomin, zgod. vrednost ipd.)
  - zamud pri objavljanju posameznih prispevkov (celo od 1 do 2 mes.)
  - oživiti delovanje uredniškega pododborja in načrtnega oblikovanja prostora v glasilu SOZD, ki je na voljo Iskri Elektromehaniki.

Lani smo objavili tudi 21. številki „Informativnega lista“ DO v poprečni nakladi 4.500 izvodov. V njem smo posredovali aktualne vesti, poročila o poslovanju TOZD in DO in informacije za odločanje.

V 1. 1980 bomo mesečno izdajali „Informativni list“ o poslovanju TOZD, štirikrat letno pa posebne številke o periodičnih obračunih ter zaključnem računu. Večina večjih

TOZD že izdaja svoje biltene, ki se bistveno razlikujejo tako po vsebinski in tehnični zasnovi. Morali bomo poenotiti sistem obveščanja z bilteni TOZD in oblikovati novo vsebinsko in tehnično zasnovano ter uredniški odbor „Informativnega lista“ Elektromehanike, ki bi lahko prerasel v glasilo ali časopis DO.

Organizirali smo sprejeme šolskih ekskurzij in strokovnih ogledov proizvodnih TOZD. Evidentirali smo prek 90 obiskov, podatek ni točen, saj so nekatere obiske in ekskurzije odobrile same temeljne organizacije kot ATC, TEA in Tovarna računalnikov. Zavrniti smo morali številne turistične agencije, predvsem iz drugih republik, ki so v sklopu šolskih izletov skušale vsiliti še obisk Iskrinih tovarn. Zaradi velikega števila strokovnih in poslovnih obiskov naših sodelavcev (domačih in tujih) je bila taka odločitev nujna. Letos, po preselitvah nekaterih TOZD na nove lokacije, se je pokazala potreba po vodičih in ustrezna izobraževalna akcija. Pripraviti je treba traso vodenja po tovarnah. Uredi naj se evidentiranje obiskov.

Izražena je potreba, da v okviru delovanja oddelka za organizacijo samoupravljanja in obveščanje poiščemo ustreznejše in racionalnejše oblike informiranja, s katerimi bomo na najbolj dostopen način delavcem omogočili vpogled v vsa najbolj pomembna vprašanja v njihovi delovni organizaciji in širših oblikah naše skupnosti.

Alojz Boc

»Tudi v dežju je lepo...«

Delovna organizacija Iskra Elektromehanika je pred novim letom pripravila tradicionalno srečanje naših upokojenih sodelavcev. Na družabno srečanje s kulturnim programom in obdaritvijo je povabila 951 upokojenih Iskrašev. Prišli so tudi številni vodstveni in vodilni delavci temeljnih organizacij Iskre Elektromehanike. V imenu celotnega kolektiva je goste pozdravil Jakob Vehovec, član kolegijskega poslovnega organa delovne organizacije.

V veselem in prijetnem vzdušju, h kateremu sta pripomogla zanimiv nastop Iskrine folklorne skupine in dobra kapljica, so udeleženci srečanja pokramljali o svojih drobnih težavah, uspehih, konjičkih ipd. Obujali so spomine na prehojeno pot v naših tovarnah, se zanimali za poslovne rezultate in načrte delovne organizacije v prihodnjem planskem obdobju. Veseli so bili vsake informacije o kakršnemkoli uspehu Iskre, s ponosom so ugotavljali, da dobro nadaljujemo začeto delo, v katerem je vtakan velik del njihovega življenja ali vsaj dolgoletnih prizadevanj za čim uspešnejši razvoj naše organizacije.

Ob klepetu z upokojenimi Iskraši se mi je vtisnil v spomin odgovor neke upokojenke. Na vprašanje, kako živi, je dejala: „Tudi v dežju je lahko lepo.“ Več o življenju naših upokojencev, o njihovih konjičkih in

nekaj mesecev bo opravljala to delo, potem bo uživala v svobodi.

Obe menita, da je pomembno zdravje, da lahko sami skrbita zase. Zadovoljni sta, ker se dobro počutita in se kolektiv vsako leto spomni na upokojene sodelavce. „Če je človek skromen, je velikokrat srečen,“ sta

S srečanja z upokojenci Elektromehanike.

zaključili bolj redkobesedni, a zato nič manj prijetni pogovori.

RUDI FLORJANIČIČ: „Doma se ukvarjam z vrtičkarstvom, v glavnem se ubadam z vnuki, ki so mi v veliko veselje. Ženo rada hodiva v planine, da ohraniva potrebno kondicijo.“

Od leta 1944 sem delal v orodjarni, vzgojil sem veliko delavcev, ki so postali dobri orodjarji. S srečanjem upokojencev sem zelo zadovoljen, to je seveda odvisno od tega, kako se človek razume s sodelavci dokler še dela. Ob takih priložnostih se pogovarjamo o svojih težavah, o tistih, ki smo jih že izgubili. Obujamo tudi spomine na povojna leta, udarniška dela, kako smo obnavljali tovarne, gradili družbene objekte, pomagali drug drugemu, da smo si postavili hiše.

Ljudje želimo, da bi se večkrat organizirala srečanja in spoznanja upokojencev v okviru TOZD. Lahko bi se pogostje sestajali in ne le ob novem letu.“

ANTON PRINČIČ: Je najstarejši upokojenec Iskre Elektromehanike. Star je 89 let, upokojen pa je že od leta 1951. „Iskra včeraj in danes — skoraj ne morem verjeti! Spominjam se let, ko je bilo na tej lokaciji grmovje in gozd. Takrat sem sodeloval pri pripravi na gradnjo tkalnice za nekdanjo Jugočeško, ki jo je postavljala neka primorska firma. Po izgradnji tkalnice in drugih objektov sem se odločil, da ostanem v gradbenem oddelku Jugočeške, podobna dela sem opravljal tudi kasneje v Iskri vse do leta 1951.“

Sedanje obrate v tovarni Iskre Elektromehaniki večkrat obiščem, ogledam novosti. Redno prebiram vaše glasilo, da sem kar najbolj na tekočem z uspehi, ki jih delovna organizacija dosega doma in v tujini.

Spominjam se težkih delovnih pogojev v Jugočeški in prva leta v Iskri. Danes imajo Iskraši pravi raj, a se tega premalo zavedajo.

Prav gotovo se bo kdo vprašal, kaj delam, da sem tako trdnega zdravja. Recept je preprost: človek mora nekaj delati in se čimveč gibati. Čeprav sem imel že dvakrat

Karl Lipovac.

ziomljeno nogo, lahko hodim po več ur pa me prav nič ne bolijo. Vsak dan hodim na sprehode, obiščem hčerko v novem naselju, preberem kakšen časopis in tako mi kar hitro minevajo leta pokoja. Večkrat se sestajam s sodelavci, jaz in še marsikdo od njih si želi, da bi s pomočjo Iskre lahko letovali tudi izven sezone.“

Alojz Boc

Marija Zadnikar.

Rudi Florjaničič

Francetu Kuharju v spomin

Marsikdaj se usoda poigra s človekovim življenjem, toda le redkokdaj tako kruto in neusmiljeno, da ga v trenutku izniči.

Tako je ugasnilo tvoje življenje.

Ne da bi vedel, so se tvoje življenjske moči v trenutku izlile v brezmejnost nemožnih let. Tvoja delovna soba je ostala prazna. In prazen je tvoj dom.

V Iskro si prišel pred štiri najstimi leti kot mlad inženir, ki je želel čimprej uveljaviti svoje znanje in dojeti vse izkušnje, da bi se lahko tudi sam z vso svojo mladostno energijo ustvarjalno vključil v prizadevanja za napredek Iskre. Dela si bil voljan in iskri misel te je vabila k vedno novim načrtom in k novim delovnim nalogam.

Delal si na različnih mestih v telefoniji, merilnih napravah in kot vodja elektronskega računskega centra. Povsod si doživljal delo kot nekaj svojega, tebi lastnega, kar te je spodbujalo in ti dajalo občutek zadovoljstva nad doseženim.

Ko smo se v Elektromehaniki odločili za uvedbo sodobne računalniške opreme, si vedel, koliko možnosti, potrebnega znanja in izkušenj stoji za tako odločitvijo. In prišel si — pripravljen, da skupno z nami znanju utreš v praksi nova pota, razvoju organizacije dela pa nove možnosti, ki jih nudi sodobna računalniška tehnika. S svojo iskrivo šegavostjo si v naša skupna prizadevanja vnašal veliko tiste pristne domače vedrine, ki odkriva dobre ljudi.

Kdaj pa kdaj je v tvoj optimizem kanila tudi kakšna grenka kaplja razočaranja.

Toda to se vedno dogaja vsemu novemu.

Za vsem, kar je minilo, ostaja le smrt, ki je mnogo prerano posegla po tvojem življenju. Za njim je ostala praznina in spomin.

Tvoji sodelavci.

Anton Prinčič (na desni) je najstarejši med upokojenci.

ISKRA V ŠENTJERNEJU REORGANIZIRANA

S 1. 1. 1980 se je Iskra v Šentjerneju razdelila na tri TOZD. Torej bivša TOZD Uporovni elementi ne obstaja več, razdeljena je na 3 samostojne temeljne organizacije združenega dela. Prav je, da vemo vsi Iskraši, kakšen je uradni naslov posamezne TOZD, dejavnost in žiro račun. Zato bomo danes te podatke objavili.

Morda je prav, da povemo na začetku, da vse 3 nove TOZD združujejo delo in sredstva v delovni organizaciji Industrija elementov za elektroniko, ki ima svoj sedež v Ljubljani, Stegne 17. Ta DO šteje 3300 delavcev v 11 TOZD in Delovni skupnosti skupnih strokovnih služb. Med temi 11 TOZD so tudi 3 nove TOZD V Šentjerneju, oz. tretja je v Kostanjevici na Krki. Naj torej predstavimo 3 nove TOZD z osnovnimi uradnimi podatki:

TOZD UPORI, Tovarna uporov, n. sub. o., Šentjernej, ali skrajšano TOZD Upori n. sol. o. TOZD Upori ima 480 zaposlenih delavcev in je registrirana za naslednje dejavnosti: proizvodnja sestavnih delov in elektronskih naprav in aparatov (šifra 011721), od tega: proizvodnja in razvoj vseh stalnih ogeljen in kovinoplastnih uporov, uporovnih komponent in izvedenk. Stranski dejavnosti pa sta: popravilo strojev in naprav in storitve kovinsko predelovalne obrti ter družbena prehrana. Pošta je v Šentjerneju. V. d. individualni poslovni organ je Stane Močnik, dipl. ing. Številka računa pa je 52100-601-11417.

TOZD HIPOT, Tovarna potenciometrov in hibridnih vezij, n. sub. o., ali skrajšano TOZD HIPOT, s sedežem

v Šentjerneju. Delovni kolektiv te TOZD šteje 520 članov. Registrirana je za naslednje dejavnosti: proizvodnja sestavnih delov in elektronskih naprav in aparatov (šifra 011721), od tega: razvoj in izdelava vseh vrst spremenljivih uporov, uporovnih vezij, hibridnih vezij z aktivnimi komponentami, chip uporov, keramičnih substratov in zaslonov iz tekočih kristalov. Stranske dejavnosti pa so: proizvodnja in razvoj naprav, orodij, strojev in tovrstnih storitev ter storitve galvaniziranja. Pošta je v Šentjerneju. Številka žiro računa pa je: 52100-601-11422. V. d. individualni poslovni organ je Franc Baznik, dipl. ing.

TOZD INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA, Tovarna industrijske elektronike, n. sub. o., skrajšano TOZD Industrijska elektronika n. sub. o., ki ima sedež v Kostanjevici na Krki, kjer je tudi pošta. Kolektiv te TOZD šteje 100 članov in ima te dejavnosti: proizvodnja sestavnih delov in elektronskih naprav in aparatov (šifra 011721) od tega: razvoj in izdelava žičnih uporov, elektronskih regulatorjev, elektronskih in električnih podsklopov in izdelkov, dodelava elektronskih elementov v podsklope ter izdelava tiskanih vezij. Kot stransko dejavnost pa so registrirali za popravilo in vzdrževanje svetlobnih regulatorjev. Žiro račun: 51600-601-117000. V. d. individualni poslovni organ je Ivan Metelko.

Prav je, da povemo, da so vse 3 TOZD že sprejele 8 samoupravnih splošnih aktov, izvolile svoje delavske svete in druge samoupravne organe. Vsaka TOZD ima svojo OO sindikata in ZK. Organizacija ZSMS se pravkar reorganizira v tri OO, aktiv ZB pa zaenkrat deluje za vse 3 TOZD skupno.

F. Kotar

TOZD KERAMIKA

Poživili bodo aktivnost kolektiva

V TOZD Keramika Vižmarje so imeli v četrtek 10. januarja sindikalni občni zbor. Pomemben je bil zlasti zato, ker so sprejeli več sklepov za tesnejše sodelovanje kolektiva pri samoupravnih odločitvah, pri javnih razpravah in zavzeli so se za boljše pogoje dela. Izvolili so tudi nov izvršilni odbor OO sindikata, novi predsednik pa je Vinko Babič.

Po uvodnih formalnostih je „stari“ predsednik Jadran Fabjan poročal o delu osnovne organizacije sindikata v preteklem dvoletnem mandatnem obdobju:

V preteklem dvoletnem mandatnem obdobju se je sindikat trudil, da bi izpolnjeval vsaj osnovne naloge, ki so mu s statutom predpisane. Sedaj lahko ugotavljamo, kako in koliko smo naredili v tej smeri. Če bi razčlenjevali po področjih kakšen uspeh smo kje dosegli, bi lahko trdili, da nikoli nismo uspeli izvršiti sprejete naloge do konca. Marsikdaj je bil sindikat izključen iz dogajanja zunaj in znotraj TOZD. To velja tako za družbeno kot politično področje.

Vemo, da smo imeli vsa ta leta težave s partnerji tako v Žužemberku kot v Šentjerneju, na relaciji dohodkovnih odnosov, toda nikoli ni sindikat sodeloval v razreševanju tega problema. V glavnem so vse odločitve pomembne za TOZD šle mimo in brez mnenja sindikata. Obveščen je bil šele prek oglasne deske, in še to zelo poredko, in z zamudo. Po tem bi lahko sklepali, da sindikat sodeluje samo takrat kadar ga rabijo da da komu podporo ali socialno ali politično, drugače pa je sam sebi namen. Zelo me moti to, da kljub večkratnim opozorilom našim poslovnim organom nismo uspeli najti pravilne formule za sodelovanje. Večkratne odločitve odgovornih so šle v drugo smer kot bi verjetno želeli ostali zaposleni v TOZD. To pa je posledica slabega informiranja vseh družbenopolitičnih in samoupravnih organov. Marsikaj se je naredilo brez vednosti sindikata in je bil ta obveščen, ko se je dejanje že izvršilo.

Vem, da so tudi subjektivni razlogi v delovanju sindikata, ker se nismo uspeli konfrontirati in to zaradi tega, ker smo bili v izvršilnem odboru sindikata večinoma novi in ne dovolj usposobljeni. To slabost so nekateri krepko izkoristili, kar je pripeljalo do zaostrovanja medsebojnih odnosov tako v sindikatu kot med delovnimi ljudmi. Marsikdaj smo se na izvršilnem odboru dogovorili za kakšno akcijo, vendar je v praksi nismo mogli izpeljati, ker nismo bili dovolj enotni, nismo vsi enako prevzemali odgovornosti, tako da je delo prešlo le na par članov izvršilnega odbora, kar pa je pomenilo propad začete akcije. V tem primeru bi lahko pričakovali pomoč od

ljudi v TOZD ki imajo več izkušenj in znanja pri delovanju družbenopolitičnih organizacij, toda od njih ni bilo nobene pomoči. To velja tako s strani TOZD delovne organizacije in občinskih organizacij, ter jasno tudi ZOZD Iskre.

Če pogledamo povezanost in delovanje vseh samoupravnih organov s sindikatom, vidimo da ni bilo nikakršnega sodelovanja. Osnovna naloga naj bi bila, da se samoupravni in družbenopolitični organi povezujejo v čvrsto celoto za razreševanje spre-

Na zboru v Keramiki.

ISKRA MIKROELEKTRONIKA LJUBLJANA – V USTANAVLJANJU, LJUBLJANA, STEGNE 15 d

Za delo v novi moderni tovarni mikroelektronskih vezij v Ljubljani – Stegne objavljamo

potrebo po sklenitvi delovnega razmerja za nedoločen čas s polnim delovnim časom za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. KONTROLIRANJE POSTOPKOV DIFUZIJE, OKSIDACIJE IN IONSKE INPLANTACIJE
2. KONTROLIRANJE TEHNOLOŠKIH PARAMETROV V POLPREVODNIŠKEM PROCESU
3. Delovne izkušnje niso pogoj za sklenitev delovnega razmerja, zato so željene
4. KONTROLIRANJE PLINSKIH POSTAJ ZA PROIZVODNJO DUŠIKA, VODIKA IN KISIKA POLPREVODNIŠKE KVALITETE.

Pogoji:

Za dela in naloge pod točko 1 in 2:

- visokošolska izobrazba smeri teh. fizika ali elektronika
- znanje angleškega jezika (zaželeno aktivno)

Za dela in naloge pod točko 3 in 4:

- srednješolska izobrazba elektro ali strojne smeri
- pasivno znanje angleškega jezika.

Delovne izkušnje niso pogoj za sklenitev delovnega razmerja, zato so željene tudi prijave kandidatov – začetnikov. Poskusno delo je za vsa dela in naloge 3 mesece, razen za začetnike, ki bi sklenili delovno razmerje kot pripravniki. Delavcem na navedenih področjih bomo nudili strokovno pomoč in izpopolnjevanje.

Če želite osebni razgovor glede nalog in pogojev dela, najavite svoj obisk po telefonu št. 551-341 ali pismeno.

Pismene prijave pošljite na naslov: ISKRA MIKROELEKTRONIKA – v ustanavljanju, Lj., Stegne 15 d, v 15 dneh od dneva objave.

jetih nalog, pa je pri nas bilo ravno obratno. Namesto da bi se dogovarjali za skupne akcije, za odpravljanje težke gospodarske situacije, smo večkrat bili primorani reševati konfliktno situacijo med posamezniki. Tako lahko sedaj ugotavljamo, da je marsikatera odločitev, tako poslovna kot družbeno-politična bila v praksi neizvajana, morda celo nepravilna.

Vse to je posledica nesodelovanja, nedogovarjanja na vseh ravneh. Tu si krivdc lahko pripišemo tako izvršilnemu odboru sindikata, ker je bil premalo vztrajen pri svojih sklepih, delavcem, ki so dovoljevali in pa vodilnim, ki so izkoriščali tako stanje. Moj namen ni, da bi se sedaj šli lov na čarovnice ampak to, da bi opozoril vse tiste, ki se bodo ukvarjali in se bodo morali ukvarjati z nastalo situacijo, s kakšnimi problemi in težavami se bodo srečevali.

Omenil bi še sodelovanje osnovne organizacije ZK s sindikatom in ostalimi samoupravnimi organi. Lahko trdim, da smo bili precej neaktivni nesložni in nepovezani. To je zelo v nasprotju s smernicami o delovanju družbenopolitičnih in samoupravnih organov. V celem mandatnem obdobju nismo uspeli doseči kakšnega vidnejšega sodelovanja, kar nam pa nikakor ne more biti v čast, temveč je to za vse nas velik neuspeh.

Če bi pod vse to povlekli črto in naredili bilanco dela izvršilnega odbora sindikata, bi ugotovili, da z uspehom ali bolje rečeno z neuspehom, nismo zadovoljni in tudi ne moremo biti.

Upam, da bo naslednji izvršilni odbor sindikata upošteval vsaj nekaj navodil in poskušal bolje in uspešneje delovati na vseh področjih.

Po tako kritičnem poročilu predsednika je bilo žal malo diskusije in so se člani sindikalne organizacije zadovoljili s suhim poročilom. Na volitvah so izvolili nov 10-članski izvršilni odbor in za novega predsednika Vinka Babiča, ki je predlagal naslednji program dela, ki je bil tudi sprejet:

Vse naloge, ki so sindikatu dane s Statutom, se prenesejo v to leto. Tiste naloge, ki pa niso bile izvršene v preteklem letu, jih bomo poskušali uspešno rešiti v tem letu.

Med takimi nalogami je tudi reševanje dohodkovnih odnosov med nami in našimi partnerji v Žužemberku in Šentjerneju. Na tem področju se je sindikat zelo malo angažiral iz več vzrokov in sicer:

– pri sestavljanju in obravnavanju sam. sporazuma o dohodkovni povezanosti sindikat sploh ni bil prisoten niti obveščen, – sporazum sploh ni bil obravnavan in sprejet samoupravno, ker so ga poslovodni organi sestavili in dali v sprejem DS brez predhodne obravnave.

Tak način sprejemanja bomo v bodoče poskušali preprečiti in zagotoviti pravilno pot sprejemanja pomembnih sporazumov in aktov. Glede delovanja sam. organov bomo v tem letu poskušali bolj aktivirati vse delavce, ki so v teh organih in jim omogočiti delo brez pritiskov in dezinformacij. Poskušali bomo sam. org. med seboj in sindikatom bolj povezati.

Na področju kadrovske politike sindikat ni imel možnosti za plodnejše delo. Vzroki so večkrat bili subjektivne narave in to znotraj TOZD, kakor

IZVRŠILNI ODBOR SINDIKATA IEZE je imel konferenco v petek 18. januarja letos. Razpravljali so o osnutku za enotne kriterije, oz. vrednotenje določenih del v Iskri. Razprava je bila zelo živahna, saj je posegla na zelo občutljivo in aktualno področje. Na seji je predsednik Lojze Šarlah pozdravil nove predsednike osnovnih organizacij sindikata, ki so svoje funkcije pravkar „zastavili“ po občnih zbiorih.

tudi zunaj. Vsako odločanje v tej smeri je šlo mimo sindikata. Trudili se bomo, da se v tem letu ne dovoli takšno ignoriranje sindikata. Če pa se bo to ponavljalo, bomo zahtevali politično odgovornost tistih, ki so temu krivi.

V tem letu bomo vložili napore, da se bodo izboljšali delovni pogoji, ki so pri nas nečloveški. Razno razna natolcevanja, da prah, ki ga vdihavamo ni škodljiv ljudem ampak strojem, ne

bomo dovolili, ker take izjave niso osnovane na pravih in trdnih dokazih. Stanje takšno kakršno je, moramo izboljševati, ne pa se izgovarjati na neprimerne prostore. To bomo lahko rešili samo s skupnimi močmi vseh zaposlenih.

Upam, da nas bodo vsi zaposleni podprli v naših prizadevanjih za izboljšanje osebnega in skupnega standarda ter socialne in zdravstvene varnosti.

K.F.

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Gospodarski plan-investicije-jubilanti

Delavski svet Iskre Commerce je imel na svoji zadnji seji obsežen dnevni red. Najprej je potrdil gospodarski plan IC za letošnje leto, v nadaljevanju je potrdil aneks k investicijskemu elaboratu izgradnje centralnega servisa in nekaterih drugih objektov, ob koncu pa je podelil priznanje jublantom za 30, 20, 10-letno delo v tem kolektivu.

Jubilanti 20-letnega dela.

V okviru prve točke je delavski svet IC obravnaval in potrdil predlog gospodarskega načrta Iskre Commerce v letošnjem letu. Obširnejši prispevek o tem gospodarskem planu bomo objavili v našem glasilu v eni od prihodnjih števil, in sicer takoj po tem, ko bomo sprejeli program ukrepov za realizacijo plana in stabilizacijski program.

Omenili smo že, da je delavski svet obravnaval tudi predlog aneksa k investicijskemu elaboratu izgradnje centralnega servisa in petih poslovnih prostorov na jugoslovanskem tržišču. Iskra Commerce je z načrtovano investicijo začela že koncem leta 1979, in to na lokacijah po Jugoslaviji, graditev centralnega servisa pa je morala zaradi znanih lokacijskih problemov prelagati. Prav zaradi teh zapletov glede lokacije so izdelali aneks k investicijskemu programu, ki predvideva izgradnjo centralnega servisa v Ljubljani, in sicer v Rožni dolini kot prizidek in delno nadgradnjo sedanje-

ga servisa. Skupne nove dodatne površine bodo merile skoraj 3.000 m² in bodo zadovoljile sedanje in perspektivne potrebe. V sklopu novega servisa ne bo le centralnega skladišča rezervnih delov.

Ta problem so rešili s preselitvijo centralnega skladišča v staro tovarno Zmaj, kajti ta lokacija trenutno povsem zadovoljuje potrebe TOZD Servisa.

Delavski svet je na osnovi predloga, sklepov samoupravnih organov in mnenja komisije za oceno investicijskega programa odobril aneks k investicijskemu elaboratu, kot tudi predlagano finančno konstrukcijo virov za graditev centralnega servisa.

Ob zaključku je predsednik delavskega sveta Iskre Commerce Ljubo Bobbera pozdravil 30, 20 in 10-letne jubilate dela ter se jim v imenu družbeno političnih organizacij, vodstva Iskre Commerce in samoupravnih

(Nadaljevanje na 6. strani)

Jubilanti 10-letnega dela,

Gospodarski plan-investicije-jubilanti

(Nadaljevanje s 5. strani)

organov zahvalil za uspešno delo v tem kolektivu ter jim podelil priznanja. Jubilantom je v imenu kolegijske-

- LALOVIČ Drago
- VATOVEC Anton
- KRALJ Mitja
- JENKO Ivanka
- KALAN Janez
- PERME Janja

Jubilanti iz TOZD Servis.

ga poslovnega organa Iskre Commerce čestital tudi Franček Mirtič.

Jubilanti 30-letnega dela so:

- KOZAN Ignac
- DELIPAGIČ Reuf
- BILBIJA Velimir

Jubilanti 20-letnega dela so:

- ARH Janez
- VUKOSAVLJEVIČ Bogdan
- POTOKAR Jožica
- ŠEMRL Marija
- HAFNER Kristina
- DRNOVŠEK Ivan
- PODREKAR Anica

Jubilanti 10-letnega dela so:

- BOŽIČ Doroteja
- KLANČAR Lado
- MUROVEC Dragica
- ZAVODNIK Peter
- ARKO Vilma
- HASSL Tomaž
- ŽUPANIČ Jožica
- NOVINEC Marta
- ČERIN Valerija
- KIKELJ Ana
- KLEMENČIČ Ivana
- SVETEK Jožica
- INTIHAR Majda
- SEVŠEK Andreja
- SMOLE Majda
- FATUR Bruno
- MARN Ivana
- BIŽAL Marija
- KLEMENČIČ Stanko
- VLAJKOVIČ Slobodanka
- MARKOČ Ludvik
- GREGORČIČ Marjan
- ZUPAN Peter
- BAJDA Andrej
- BRUFACH Andrej
- JANEŽ Jurij

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Priprava na praznovanje 20-letnice Avtoelektrike

(Nadaljevanje z 2. strani)

graditev novih delovnih prostorov ter nakup novih strojev in prenos nekaterih iz kranjske Iskre, je dajalo mlademu kolektivu možnost, da začne utrjevati svoj lastni proizvodni program.

Starejši delavci, tisti, ki so bili med prvimi zaposleni v Avtoelektriki, se gotovo še spominjajo, da je bil prvi serijski izdelek, prvi zaganjalnik izdelan 4. januarja 1960, torej pred 20 leti. Ta zaganjalnik sta sestavila Emil Štolfa in Alojz Saksida, končno kontrolo, preizkus delovanja pa je opravil Alojz Cufar na liniji, ki jo je vodil Avgust Pelikan. To je bil vsekakor začetek današnje Iskre Avtoelektrike, zato je prav, da na ta datum spomnimo tudi mlajše generacije, mlajše delavce, da bodo tudi oni vedeli za dan, ki je bil praktično pričetek tega, kar danes imamo.

Danes, po 20. letih vemo, kaj je Iskra Avtoelektrika, kaj to ime pomeni v občinskem, republiškem, državnem in svetovnem merilu. Vemo, da je eden od osnovnih nosilcev razvoja občin Nova Gorica in Tolmin. Vemo, da ima deset temeljnih organizacij v štirih slovenskih občinah (Nova Gorica, Tolmin, Ljubljana in Sežana).

kjer je zaposlenih preko 3200 delav in delavcev.

Povrnimo se ponovno k sklepom seje pripravljalnega odbora, ki je razpravljal tudi o podelitvi priznanj in plaket našim dolgoletnim pomembnim partnerjem, kupcem DMB, Crvena zastava, Industrija motorjev Rakovica, Ikarus, Famos, TAS, Torpedo, Cimos, IMV, TAM, Tomos in dobaviteljem kot so Železarna Štore in Železarna Jesenice, FKS, NFK, Prvi partizan Titovo Užice, TUP Dubrovnik, Kolektor Idrija, Donit Medvode, Gostol Nova Gorica in Plamen Kropa ter občinam Nova Gorica in Kranj in Ljubljanski banki Nova Gorica.

Nova Gorica in Šempeter bosta okrašena s transparenti in zastavami tako, da bo sleherni prebivalec občutil pomembnost praznika in živel z utripom tega velikega kolektiva.

Naslednji dan, v soboto, 26. aprila, pa je predvideno srečanje vseh delavcev Iskre Avtoelektrike v obliki piknika na prostem z ustreznim programom. Pripravljalnemu odboru se je zdel najprimernejši prostor v Opatjem selu na Krasu, kjer bo že vse pripravljeno za osrednjo Primorsko proslavo v počastitev praznika dela, 1. maja.

M. R.

TOZD ELEKTROMOTORJI.

NOVI SESALNIKI

Pred kratkim so iz montažnih trakov Tovarne elektromotorjev v Železnikih prišli prvi sesalniki z oznako „6006“. Ta serija ima dve izvedbi „Electronic“ in „Automatic“, obe pa imata nazivno moč 1.000 W. Zaenkrat izdelujejo samo izvedbo „Automatic“, ki nima vgrajene elektronske regulacije moči, mara pa nameravajo pričeti še z izdelovanjem „Electronic“ izvedbe, z možnostjo izbire moči od 250 do 1000 W.

Sesalniki te serije imajo po vsem novo zunanjo obliko, sesalna cev je priključena na zgornji strani aparata, ohišje izvedb „Automatic“ je zeleno, aparati z elektronsko regulacijo pa imajo ohišje beige barve.

V Železnikih pripravljajo tudi nove aparate za čiščenje talnih oblog. več o njih pa ob začetku proizvodnje. SF

LD

Jubilanta 30-letnega dela Nace Kozan in Reuf Delipagič.

Delovni dogovor Iskrinih predstavnikov na Zahodu

Iskrine izvozne možnosti na zahodno tržišče bi bile lahko še mnogo večje, če se v zadnjih letih ne bi srečevali s številnimi problemi, zlasti pa z vprašanjem tehnične kakovosti naših izdelkov, s kakovostjo našega servisa, ki ga nudimo kupcu, s tehnološkim zaostajanjem nekaterih naših programov, s poslovno (ne)disciplino in predvsem pomanjkanjem blaga za izvoz, pa tudi s precej visokimi terjatvami na zahodu.

To je le nekaj ugotovitev nedavnega delovnega dogovora vodilnih predstavnikov Iskrinih trgovinskih podjetij v Zahodni Evropi ter v Severni in Latinski Ameriki, dogovora, ki ga je v Stuttgartu v prvi polovici januarja organizirala Iskra Commerce. Poleg predstavnikov Iskrinih predstavništev na zahodu ter vodilnih zunanjetrgovinskih strokovnjakov in vodstva IC sta se ga udeležila tudi predsednik in namestnik predsednika kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Anton Stipanič in Ljuba Artič.

Udeleženci sestanka so najprej proučili Iskrine izvozne rezultate v minulem letu. Pri tem so, kot že

rečeno, poudarili, da bi bil lahko naš izvoz na to tržišče dosti večji, če ga ne bi hromile številne naše pomanjkljivosti. Ne bi jih ponovno naštevali, toda vsekakor je poslovna nedisciplina z nespoštovanjem dogovorjenih rokov še vedno eden od pglavitnih problemov naše zunanjetrgovinske uspešnosti.

V nadaljevanju so podrobno preučili naše izvozne možnosti v tem letu. Kot je znano izvozi Iskra na zahod približno polovico od celotnega izvoza. Ob letošnjem načrtu naj bi izvozili na zahod za 69 milijonov dolarjev izdelkov, kar je v primerjavi z lanskim izvozom za skoraj četrtino več.

Udeleženci sestanka v Stuttgartu so menili, da kljub nekaterim manj optimističnim napovedim, letošnje leto ne bo tako slabo in imamo celo precejšnje možnosti, da izvoz v nekatere dele zahoda še precej povečamo.

Prav zato so si direktorji naših predstavništev zadali akcijske naloge za realizacijo dodatnih izvoznih projektov. Te naloge morajo naša predstavništva izdelati najpozneje do 15. februarja, služili pa bodo kot gradivo na letošnji zunanjetrgovinski konferenci. Ta konferenca bo sredi marca, točen kraj in datum pa še nista določena.

V Stuttgartu so Iskrini zunanjetrgovinski strokovnjaki namenili veliko pozornosti tudi Iskrinemu nastopu na zahodu v prihodnjem srednjeročnem obdobju do leta 1985 ter nujnosti večjega vključevanja Iskrinih trgovinskih firm v našo uvozno dejavnost.

Zasedanje v Stuttgartu je v vseh pogledih izredno uspelo in bodo morali postati podobni delovni dogovori stalna oblika preučevanja in načrtovanja naše zunanjetrgovinske dejavnosti v prihodnje. Podobno srečanje, kot je bilo to v Stuttgartu, ki so se ga udeležili predstavniki zahoda, bo v prvi polovici prihodnjega meseca v Jugoslaviji, najverjetneje 11. in 12. februarja, udeležili pa se ga bodo vodje Iskrinih trgovinskih predstavništev v deželah Sveta za vzajemno gospodarsko in tehnično pomoč. Tudi ta delovni dogovor bo postal v prihodnje stalna oblika dogovarjanja in načrtovanja in bo hkrati tudi priprava na zunanjetrgovinsko konferenco. L.D.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Nagrada inovatorju

Na prvi seji je izvršni odbor občinske raziskovalne skupnosti sprejel delovno nalogo za izpeljavo akcije „INOVATOR Škofja Loka 79“. Namen te akcije je bil ožviti zanimanje za inovacijsko dejavnost pri posameznikih in v OZD. Akcija je potekala s podporo občinskega sindikalnega sveta in občinske konference SZDL. Pričelo se je z razpisom v „Glasu“, ki je trajal od 1.11. do 15.12. preth. Iz prispelih prijav je na predlog komisije za podelitev nagrad „INOVATOR Škofja Loka 79“ izvršni odbor občinske raziskovalne skupnosti izbral tri posameznike in dve OZD za podelitev plakete.

Prvo nagrado je prejel delavec Tovarne elektromotorjev v Železnikih dipl. ing. Bojan Bandelj za tri inovacije: rekonstrukcija tuljavnika, električna sirena in električna črpalka.

Nagrado so podelili na slavnostni seji Občinske skupščine ob prazniku občine Škofja Loka z obrazložitvijo: „Inovacije Bojana Bandelja so velikega pomena za TOZD, v kateri je zaposlen. Rekonstrukcija tuljavnika omogoča avtomatsko izdelavo motorja in pri inovacijskem vložku 900.000 dinarjev omogoča 80 % povečanje produktivnosti. Za 60.000 DM se zmanjša tudi licenčnina, inovacija pa je objavljena pri Patentnem zavodu.

Električna sirena je namenjena za uporabo v alarmnih sistemih pri avtomobilih in hišah. Glavne izboljšave so: zmanjšan obseg obdelave polizdelkov, krajši montažni čas, 14 % prihranek na materialu. Letno se prihrani 1,200 tisoč dinarjev.

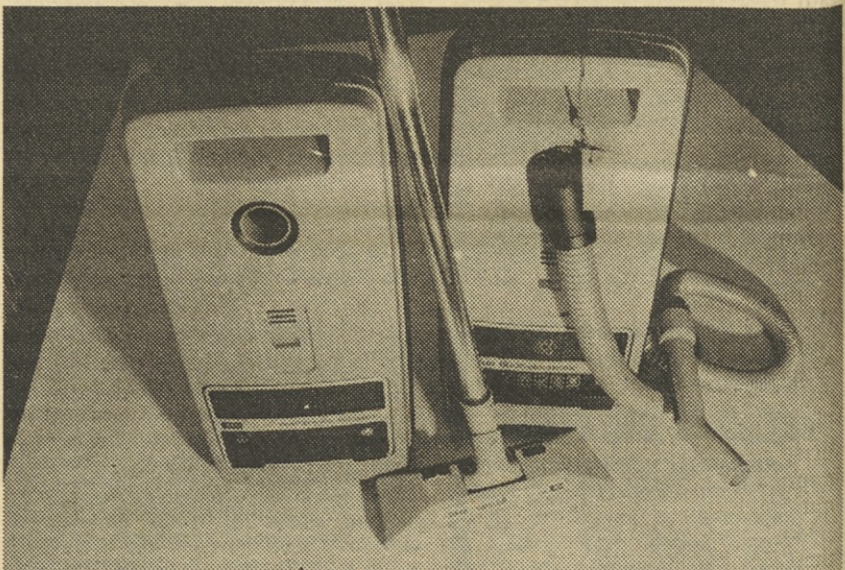
Električna črpalka je namenjena za črpanje vode v pralnem stroju. V primerjavi z obstoječo izvedbo ima izboljšana naslednje prednosti: prihranek na materialu, 15 % zmanjšanje

Prejemnik priznanja „Inovator 79“ – Bojan Bandelj.

porabe električne energije, zaradi avtomatske izdelave pa se poveča tudi produktivnost. Letni prihranek je 4.750 tisoč dinarjev. Inovacija je objavljena pri Patentnem zavodu.“

SF

Novi sesalniki iz serije „6006“.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

Avtomatika vnaprej

Skoraj vzporedno s potekom referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev v DO Iskra – Avtomatiko je potekal postopek določanja smernic razvoja delovne organizacije v naslednjem srednjeročnem obdobju, torej tistih skupnih ciljev in interesov, ki bodo v obdobju 1981–85 še bolj poglobili vez med delavci vseh TOZD Avtomatike.

Pri določanju smernic razvoja je bil dan velik poudarek profesionalizaciji proizvodnega in prodajnega programa avtomatike z nenehnim povečevanjem udeležbe „Sistemov“ v celotni prodaji, saj ta grupa proizvodov združuje najvišjo zahtevano stopnjo znanja in tehnologije. Po pomembnosti enakovredni cilj v razvoju Avtomatike za srednjeročno obdobje 1981–85, je zunanjetrgovinsko zbilanciranje do leta 1985. Z upoštevanjem predpostavke, da bomo zadržali naraščanje uvoza repromateriala, ki bo predvidoma rasel s povprečno stopnjo 11 %, bomo morali vložiti vse napore in sredstva, da bo izvoz rasel s povprečno letno stopnjo 25 %, kar je zadostno za uresničitev cilja. V ta namen bomo v TOZD Trženje ustanovili posebno službo za pospeševanje izvoza.

Z uvajanjem elektronike v proizvode za avtomatizacijo in z miniaturizacijo proizvodov bomo povečali kvaliteto naših izdelkov in sledili razvoju porabe elektronike v ZDA, Zahodni Evropi in Japonski, kjer bo naraščala po stopnji 14 % letno (od tega releeji 7 %, konektorji 13 %, tiskana vezja 8 %, napajalne naprave 14 %, protivibracijske naprave 25 %).

Velik poudarek je bil dan pridobivanju ustreznih kadrov, predvsem pa kadrov za delo v razvojno-raziskovalnem področju, od katerega zavisi razvoj Avtomatike v celoti. Z ustanovitvijo TOZD Razvojni inštitut smo združili vse razvojno-raziskovalne kadre in sredstva za razvojno-raziskovalno delo, saj je znano, da inovacijski proces v elektroniki zahteva znatna sredstva, ki ne smejo biti razdrobljena.

V analizi uresničevanja srednjeročnega plana DO Iskra–Avtomatika za obdobje 1976–80 smo ugotovili precej razdrobljeno nabavo repromateriala. V bodoče bomo, kjer je le mogoče, iz uvoženih materialov prešli na domače, s tem, da bomo zagotovili vse potrebne količine repromateriala v okviru poslovnno-tehničnega sodelovanja z dobavitelji, na osnovi dolgoročnih skupnih vlaganj v proizvodnjo deficitarnih surovin ipd.

Z upoštevanjem zaostrenih pogojev gospodarjenja tako v svetu kot doma, smo predvideli rast celotnega prihodka s povprečno letno stopnjo 15 %, rast dohodka pa 17 % na račun zmanjšanja obsega porabljenih sredstev.

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

V strukturi delitve čistega dohodka pada delež za osebne dohodke iz 57 % v letu 1981 na 42 % v letu 1985, kar je v skladu s stabilizacijskimi prizadevanji. Le s tako politiko delitve bomo uspeli realizirati prepotrebne investicije tako v prostorske kapacitete kot v opremo.

Število zaposlenih bo raslo s povprečno letno stopnjo 4 %, vendar velja poudariti, da v ljubljanski regiji le z 2 %. Z novimi zaposlenimi bomo dvigovali strukturo v korist kadrov z višjo

in visoko izobrazbo. Teh kadrov nam še vedno precej primanjkuje, saj smo po številu inženirjev daleč za enakovrednimi podjetji v tujini.

Z dodatnim funkcionalnim izobraževanjem delavcev bomo dvigovali izobrazbeno raven, kvalitete dela in produktivnost.

Za naslednje srednjeročno obdobje smo si v Avtomatiki zastavili precej nalog, ki pa jih bomo realizirali le z odgovornim delom in naporom vsakega posameznika in vseh skupaj v celoti.

A. C.

V Dobropolju 1750 m² delovnih prostorov več

Dvajset let bo minilo 2. februarja, ko je v Dobropolju, v strojni delavnici stekla proizvodnja zračnih ter oljnih stikal DSZ 15, DSZ 35 in DSO 15. Iz obrata, ki je prvotno zaposloval 50 delavcev, se je razvila samostojna temeljna organizacija Avtomatike, TOZD Stikalni in zaščitni elementi z 240.

Tako za domače prebivalstvo, občino Grosuplje in Suho krajino kot eno nerazvitih področij republike, je obrat predstavljal zametek industrije, ki jo je v 20 letih prispevanja k razvoju domačega kraja uvrstil na 4. mesto v občinskem merilu.

Tri leta po ustanovitvi, se je strojna delavnica preselila v Ljubljano, na Savsko c. 3, kar je povzročilo, da je sorazmerno mlad kolektiv ostal brez dela (novejšo izvedbo omenjenih stikal je začel izdelovati ŠPIK iz Kranja). S proizvodnjo TV stabilizatorjev, močnostnimi stabilizatorji in tipkami se je stanje samo začasno normaliziralo (prav kmalu je prišlo do prenosa proizvodnje v ELRO, Škofja Loka).

Do prelomnega 1969. leta je pomenil bimetalni rele RB 2 glavno dejavnost, ki pa so ga spremljale zaradi tržne nasičenosti odstop delovne sile ELMi Črnuče in strojni delavnici na Savski ter nenehno iskanje nove zaposlitve. Montažni rele PR 100, nova izvedenka bimetalnega releja RB 4, končne tipke RB 6, RB 7 in pomožni rele 41 (v 1975. letu), so pomenili prvo razširitev proizvodnje in prehod na ustaljeni proizvodni program, ki danes zajema izdelavo bimetalnih relejev TRB 02 – 27, pomožnih relejev TRP 41 – 59, PR – 100 ter izdelavo raznih tipk, podnožij in pribora.

Vzporedno z razširitvijo proizvodnje je skokovito naraščala tudi njena vrednostna realizacija. V zadnjih petih letih se je proizvodnja ob istih delovnih pogojih in minimalnemu povečanju zaposlenih povečala za 6-krat. Številke iz ocene gospodarjenja v preteklem letu kažejo 3 milijarde izvoza, od tega 60 % samo pomožnega releja (Italija, Švica, Francija, Amerika, Nemčija).

Plan za tekoče leto pa predvideva 15 % povečanje proizvodnje, kar predstavlja ob poznavanju razmer, v katerih delajo visok %. Smernice in elementi srednjeročnega razvoja te temeljne organizacije, ki zajemajo tudi osvojitev proizvodnje releja TRB – 10 (trenutno teče proizvodnja na Savski c. 3), so kot predlog vključene tudi v srednjeročni razvoj občine. Saj je Iskra v tem predelu Suhe krajine oz. občine Grosuplje predvidena kot eden od nosilcev njenega nadaljnjega razvoja.

Rast obrata (tako proizvodnja kot po številu zaposlenih) je s strani samoupravnih organiziranosti dopolnila reorganizacija Avtomatike, kot matične delovne organizacije. Do lanskega leta je Dobropolje predstavljal dislocirani obrat TOZD TELA. S konstituiranjem novih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti pa je postala ena od 12 TOZD Avtomatike, kar z drugimi besedami pomeni, da

Dokaz utesnjenosti: ozki prehodi med delovnimi mizami.

predstavljajo danes Stikalni in zaščitni elementi samostojno enoto, ki skrbi za sebe in katera mora ustvariti rezultate, da se adekvatno reproducira. Da se jasno programsko orientira (kar izhaja iz določenih smernic in elementov srednjeročnega razvoja na zboru delavcev), uredi ustrezno kadrovsko zasedbo ter vzpostavi delovanje delegatske sistema tako v okviru TOZD, krajevne skupnosti in občine.

Večina teh nalog je že opravljenih. Predvidena investicija za novo tovarniško poslopje pa predstavlja osnovo za dosegajočih rezultatov tako v 1980. letu kot v srednjeročnem obdobju.

Delovni pogoji, v kolikor lahko govorimo o njih, so izredno slabi. V prostorih zgornje montaže pride manj kot 2 m² skupne površine na posameznega delavca. Višina prostorov ne ustreza, prehodi med travkami so ozki, odlagalnih mest v montaži ni (kovinski material odlagajo ob delovnih mestih in na vezni trak). Skrajno neprimerni so tudi garderobni prostori (1 omarica za 4 delavce) in prostori menze. Pisarniških prostorov praktično ni. Tudi sejne sobe, tako da v primerih, ko zaseda delavski svet, družbenopolitične organizacije ali komisije, prenehajo z delom v kontroli. Nemoten potek proizvodnje zavira tudi pomanjkanje skladiščnih prostorov, ki jih v okviru same tovarne ni (v naselju imajo v najemu 3 prostore).

Omenjeni podatki dovolj zgovorno potrjujejo nujnost izgradnje novega tovarniškega poslopja. S tem namenom se je elaborat oz. investicijski program pričel izdelovati v drugem trimesečju 1978. leta in je bil oddan ljubljanski banki – Gospodarska banka 19. 9. 1979. Na osnovi pismene urgence SOZD Iskra in pobudo Avtomatike je Inštitut za ekonomiko investicij pri ljubljanski banki pričel obravnavati investicijski program in to šele februarja 1979.

V juniju so si obrat v Dobropolju ogledali predstavniki Inštituta, v juliju pa predstavniki ljubljanske banke – Gospodarska banka. Predlog prioritarnih investicijskih nalog, v sklop katerih je bila uvrščena tudi investicija v Dobropolje, je bil sprejet po predhodni verifikaciji političnih forumov ljubljanske regije v lanskem oktobru in sicer; soglasje članov in deponentov banke za investicijo je pridobljeno v smislu sklepa 4. zbora ljubljanske banke – Gospodarska banka, ker je investicija vključena v program investicij ljubljanske banke – Gospodarska banka.

Vzporedno s postopkom za pridobivanje bančnega kredita so potekala obsežna opravila za pridobivanje dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja: lokacijska dokumentacija, pridobitev soglasja in izdelava izvedbenih načrtov. Z namenom, da bi se zasledoval potek priprav za pričetek gradnje, je delavski svet TOZD Stikalni in zaščitni elementi formiral 4. maja gradbeni odbor, v katerem so sodelovali predstavniki TOZD, delovne organizacije Avtomatike ter družbenopolitičnih organizacij občine Grosuplje. Na sestanku v ljubljanski banki – Gospodarska banka, 20. septembra so predstavniki banke predlagali izgradnjo v dveh fazah.

V Dobropolju so z delovno disciplino uspeli preseči plan.

Prva faza, ki naj bi se predvidoma pričela v mesecu aprilu, zajema gradnjo novega tovarniškega poslopja in opremo za proizvodnjo RB 10. Investicijska vrednost 62 milijonov dinarjev se po finančni konstrukciji deli na bančni kredit v višini 24 milijonov dinarjev, združena sredstva SOZD 14 milijonov dinarjev, kredit izvajalca 6,5 milijona din in lastno udeležbo 17

SLOVENSKE ZALOŽBE V LETU 80

Založba Borec: Prevodi in mladinska dela

Med prevodi, ki bodo izšli letos pri založbi Borec, moramo na prvem mestu omeniti roman Sretena Nikolića „Jeklo in gobelin“. S tem svojim romanom nas je Sreten Nikolić resnično presenetil: živo je zarezal v naš povojni čas ter postavil v središče dogajanja delavca. Tako smo po tematski dobili delo, ki jih je le malo na našem knjižnem trgu. Toda delo ni zanimivo zbolj po svoji pereči, aktualni tematiki, temveč tudi po svojem slogu pripovedovanja: je sveže sodoben in hkrati dojemljiv za bralce. Ob življenju osrednjega junaka so živo prikazane tudi usode mnogih njegovih tovarišev, delavcev, monterjev, njihovih romanev od delavščice do delovščice, njihovo življenje daleč od doma. Nikolićevo delo lahko štejemo med prve resne umetniške poskuse romana o našem samoupravljanju.

Zdravnica dr. Saša Božovič je napisala spomine pod naslovom „Tebi, moja Dolores“. Ko so spomini izšli, so na mah osvojili bralce in so jih morali v srbohrvaščini kmalu po izidu ponatisniti. Avtorica nam razgrinja življenje od dne, ko so nemška letala z bombami zasula Beograd in je tako vojna posegla tudi v njeno družinsko srečo. Mož in njegovi bratje so se med prvimi prebili v gozdove, njo pa so nosečo aretirali Italijani in je nato v taborišču „bolnišnici“ pod stražo rodila hčerko Dolores. Po zamenjavi za italijanske oficirje je prišla v partizane in se tako našla z možem. Med partizani je takoj začela delati kot zdravnica, hkrati pa je skrbela za hčer. Doživela je tudi bitko na Neretvi; med ranjenci je omagala tudi njeno Dolores. Njena pripoved ni niti za trenutke dolgočasna, v njej se avtorica izpoveduje do dna svoje duše in hkrati pripoveduje o velikih resničnih dogodkih.

M. Middlebrook je avtor dela „Konvoj“. Dogodki, ki so opisani v tej knjigi, so bili v letu 1943 prav gotovo v središču zanimanja druge svetovne vojne. Od tega leta pa do izida knjige je minilo trideset let, ki jih je avtor posvetil temeljitemu raziskovanju dogodkov. Čeprav gre za dokumentarno delo, se bere kot napet roman. To je bila največja podmorniška bitka v zadnji vojni. Ladje v tem konvoju so oskrbovale celotno britansko otočje. Middlebrookovi dokumentarnosti dajejo čar pogosto uporabljeni citati udeležencev na obeh nasprotnih straneh, otenki človeških odnosov, občutki strahu in poguma, ko je šlo za biti ali ne biti. Nastopajoče osebe resnično plastično oživijo pred bralčevimi očmi. Bralce, ki morebiti pred tem ni vedel prav veliko o vojni med podmornicami in konvoji, bo po branju zadovoljivo odložil knjigo, saj bo doživljal z njo živo zgodovinsko resničnost.

Delo Vladimira Fjodoroviča Ogneva „Zeleno, rdeče, zeleno“ je pripoved o vojni in o usodi ljudi, v katero se je vojna zarezala s svojo uničevalno močjo. Pripoved označuje avtor kot povest, v bistvu pa je kratek roman za mladino zrelejših let pa tudi za širši krog bralcev. Ognev (ki ga poznamo tudi po delu Jugoslovanski dnevniki) pripoveduje o življenjski poti dveh dobrih prijateljev, Borisa in Saše, ki se leta 1941 pri svojih osemnajstih letih priključijo v vojsko kot prostovoljci. Pripoved je pretkana s poetičnostjo, humanostjo in modrostjo.

Slovenskim bralcem je poljski avtor Janusz Piekalkiewicz že znano ime z delom „Špijoni, agenti, vojaki“. Tudi ta njegova druga knjiga se bere kakor roman; pravzaprav je toliko romanov, kolikor je poglavij. Opisuje nam zgodovino ene najboljših obveščevalnih služb na svetu, kateri se ima Izrael celo zahvaliti za nastanek svoje države. Nekatere njene akcije so še posebej znane, med njimi na primer ugrabitev hitrih ladij v Cherbourgu ter Fichmanna v Argentini. Manj nam je bilo doslej znano, kar se je dogajalo med drugo svetovno vojno. Bralce pa bo po tej knjigi tudi veliko bolj seznanjen z izjemno problematiko židovskega naroda. Avtor se je kar najbolj potrudil, da bi bil objektivni, tako da Izraelce kot do Arabcev. Knjiga je bogato ilustrirana in se v tej zvrsti naglo prebije med evropske uspešnice.

In končno je med prevodi še delo Josepha E. Persica „Prodiranje v raj“. Že podnaslov knjige nam veliko pove: „prodiranje ameriških tajnih agentov v nacistično Nemčijo med drugo svetovno vojno.“ V devetnajstih poglavjih knjige nato avtor v realistično nazornem slogu objektivno, z verodostojnimi podatki in v dramatični

milijonov dinarjev. Od tega so gradbeni dela, instalacije in oprema ocenjene na cca 36 milijonov din.

Pri novi proizvodni hali so zajeti tudi pomožni objekti (biološka čistilna naprava, plinska postaja za potrebe kuhinje itd.). Vsa dela naj bi bila zaključena do 31. 5. 1981.

Od 650 DO 2.400 m² POVRŠINE

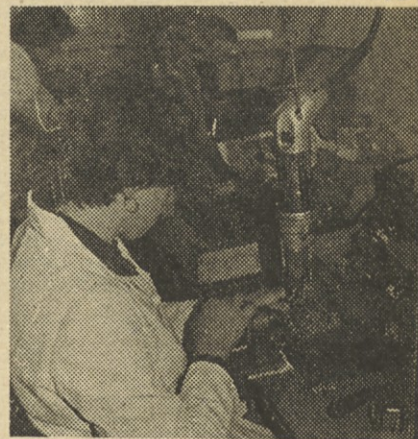
Čeprav imamo soglasje ljubljanske banke – Gospodarska banka in pristojnih organov za vso pripravljeno dokumentacijo, brez nadaljnje podpore in solidarnosti matične delovne organizacije, SOZD Iskra in občine Grosuplje investicije ne bo mogoče izpeljati. Kako pomembna je prisotnost Iskre v tem delu Slovenije govori tudi naslednji podatek; medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko pripravlja razgovor o razvojnih programih obstoječih OZD v Suhi krajini.

Na podlagi razgovora bosta obe zbornici (Ljubljana in Novo mesto) kot nosilki dogovora poiskali možnosti za prioriteto finansiranja programov, za katere se bo vključila tudi TOZD Stikalni in zaščitni elementi.

Vendar, povrnimo se k temeljni organizaciji in pogledimo kaj pomeni novogradnja 240 delavcem Iskre:

- predvsem ureditev normalnih delovnih pogojev,
- povečanje socialne varnosti delavcev,
- dvig družbenega standarda
- ter razširitev in dvig kvalitete proizvodnje.

Š. D.

Pomožni rele predstavlja 60 % izvoza TOZD Stikalni in zaščitni elementi.

vsebinsi razgrinja bralcu obveščevalne akcije, spremlja agente od načrtovanja do uresničitve (ali propada) njihovih nalog. Med obveščevalci, ki so jih pošiljali v samo žrelo sovražnika, je bilo kar malo pravih Američanov; med temi pogumnimi ljudmi je bilo veliko pobeglih nemških židov, antinacistično usmerjenih pripadnikov evropskih narodov, pa tudi avstro-nemških komunistov in drugih. Avtor je bil med prvimi, ki so leta 1976 dobili dovoljenje za vpogled v uradno dokumentacijo ameriške obveščevalne službe.

In končno so tu še knjige za mladino, ki jih založba Borec že vrsto let sistematično izdaja v svojih stalnih zbirkah Kurirčkova knjižnica ter v dveh slikovnih zbirkah Kurirčkova zgodovinska slikanica in Kurirčkova torbica.

V Kurirčkovi knjižnici bodo izšla tri izvirna dela. Tu je delo Svetlane Makarovič „Pravljice iz mačje preje“, v kateri bodo mladi bralci našli izbor petdesetih, v celoto povezanih živalskih zgodb, s katerimi pisateljica odpira pogled v človeško naravo, saj je v vsaki od njih polno asociacij na naše izkušnje s svetom in soljudmi. Svojevrsna domiselnost in nepričakovani obrati v pripovedi jih opazno ločijo od mnogih drugih živalskih pravljic. Poglavitno jedro zgodb so domišljija, neposrednost in povsem preprosti izrazi.

Leopold Suhodolčan je za to zbirko napisal pripoved „Pra Matija ali Bučman“, ki je duhovito napisana knjiga o mladem fantu, v katerem se nenadoma predramijo različni geni njegovih prednikov, ki mu omogočajo neverjetne podvige. Iz knjige je razviden upor glavnega junaka proti skomercializiranemu svetu in vsem tistim

atributom, ki ga pogojujejo. Pra Matija se iz zgodbe v zgodbo sooča s potrošniško družbo in njenimi zahrbtnostmi; in prav tedaj, ko bi moral postati njena lutka, ko spozna temna zakulisja zvezdnika življenja, se umakne v svoje normalno življenje, ki ga hoče deliti s svojimi prijatelji.

Tretjo knjigo za to zbirko pa je napisal Mitja Vošnjak pod naslovom „Časna pionirska, tako je bilo...“ Avtor, ki je bil leta 1943 prvi urednik Slovenskega pionirja in je sedaj predsednik Kurirčkovega festivala v Mariboru, je v 32 zgodbah obudil spomine na številne pogumne medvojne akcije pionirjev na različnih koncih naše domovine, v mestih, na vasi, v gozdovih. Njegovo pisanje vabi s preprostim, nezapletenim stilom, predvsem pa z razgibanim fabuliranjem. Iz knjige diha občudovanje do najmlajših, ki so dejavno posegli v boj proti okupatorju.

Preostane nam še pet Kurirčkovih zgodovinskih slikanic. Miha Mate je v „Desantu na Drvar“ opisal zgodbo o ponesrečenem napadu nemških padalcev na maršala Tita, ki jo je ilustriral Marjan Amalietti. Ivo Šubic je v slikanici „Tiskarna Urška“ popisal delovanje te partizanske tiskarne in seveda slikanico tudi sam narisal. France Filipič je prispeval v to zbirko življenjsko zgodbo Slave Klavore, Anton Ingolič pa je v slikanici „Stavka“ popisal potek ene največjih predvojnih stavk pri nas, medtem ko je ilustracije prispeval Aco Mavec. In končno je Janez Kajzer napisal še zgodbo o prvem pristopu na vrh Triglava pred 200 leti pod naslovom „Štirje srčni možje“, medtem ko je ilustracije za to slikanico prispeval Matjaž Schmidt.

D. Ž.

Prebrali smo za vas

Postumno delo Matevža Haceta „Nepozabno leto 1942“ v celoti odraža pisatelja takšnega, kakršnega smo vajeni iz njegovih številnih prejšnjih del. Od tematike, ki je navezana in vsajena v njegove rodne kraje in ljudi do stila, ki je kljub svoji ljudski pripovednosti vseeno sočen in svojski prav Hacetu. Vendar pa se tej pisateljevi zadnji knjigi tudi do neke mere pozna, da je smrt onemogočila piscu, da bi svoje pisanje ali vojno kroniko Loške in Cerkniške doline za leto 1942 izpilil in dokončno redigiral. Iz besedila je namreč moč videti, da bi skrbnejša redakcija teksta prečrtala celo vrsto ponavljanj, zlasti nisteževanj nekdanjih zgodovinskih dogodkov, ki jih avtor polaga na jezik v ovoj junakom – Notranjem. Res je škoda, da so ta ponavljanja ostala, sicer bi delo zagotovo še pridobilo na svoji književni vrednosti.

Sicer pa je „Nepozabno leto 1942“ v nekem smislu kronika in avtobiografija Matevža Haceta za to, dokaj težko, a odločilno vojno leto na Slovenskem. V njem popisuje razpoloženje, dogodke in dejanja v tem letu, ko so italijanski okupatorji čepeli po utrjenih mestih, požigali vasi, bombardirali neskončne snežniške gozdove in ko se je kljub terorju na tem območju razmahnilo partizansko gibanje s terenci, ilegalci, brigadami in odredi, na drugi strani pa nam dokaj slikovito in objektivno riše tudi nastajanje vaških straž, oziroma bele garde, ki se je začela organizirati v tem času pod vodstvom krajevne duhovščine in po smernicah iz Ljubljane.

Vendar pa sta v tej knjigi pohovno ves čar in lepota Hacetove zares plemenite ljudske pripovedi, povezane z objektivnostjo in izredno iskrenostjo v risanju ljudi in njihovih dejanj, pred nami je zopet Notranjska v vsej svoji zgodovinski preteklosti in sedanjosti, v nepozabnem letu 1942, ki ga je Haca ob koncu knjige sam najbolje takole označil:

„Tako je minilo leto dvainštrideseto, leto, ko so gorele slovenske vasi, leto, ko so italijanski fašistični barbari ropali po Notranjskem in Dolenjskem. Leto, ko je jokalo na tisoče žena in otrok ob pogledu na goreče domove. Leto obupa, strahot. Leto, ki ga ne bodo pozabili ljudje, tisti ljudje, ki so vse to videli in doživeli. Narod, slovenski narod je trpel in vztrajal. Doma, v taboriščih in gozdovih. Vztrajal je tako, kakor so vztrajali okrožni sekretar Fric, odredni komisar Matija, brigadni komisar Tone Pogačnik in znani kurirji Jože, Tine, Polde, France in Tončkov Tine, ki je imel čez vse primorske kurirje vso svojo kurirsko oblast. Oni starodavni velikonočni zvon v Starem trgu pri svetem Juriju je oznanjal notranjskim ljudem, da prihaja svoboda s hitrimi koraki. Prinašali so jo ljudje, ki niso hoteli biti hlapci. Ja, niso hoteli biti hlapci tujcem. Zavedali so se, da so ljudje, Slovenci, ki so že 1300 let na zemlji, kamor so prišli iz daljnih ruskih dežel. Potrpežljivi, vztrajni, delavni, močni in neuničljivi.“

Tako je minilo nepozabno leto 1942 na Notranjskem in po vsej slovenski deželi...

„Nepozabno leto 1942“, je izdala založba Borec iz Ljubljane v opremi Nadje Furlan.

D.Ž.

Zimske igre Elektromehanike

V Gozd Martuljku so v soboto, 19. januarja spet imeli glavno besedo smučarji Elektromehanike na svojih vsakoletnih zimskošportnih igrah. Tudi letos so se igre odlikovale po številni udeležbi. Za tekmovalce v veleslalomu in smučskih tehik se je skupno prijavilo 637 smučark in smučarjev, seveda pa se jih je tekmovalca dejansko udeležilo manj, skupno 532. Kljub toliko nižjemu številu udeležencev so bile tudi to pot tekme velikega formata, ki so bile sicer dobro organizirane, le odvijale so se nekoliko počasno. Organizacijo tekmovalcev je izvedlo članstvo SK Triglav iz Kranja, prav tako tudi sojenje. Mirno lahko rečemo, da je komisija za šport in rekreacijo to prireditelju dobro pripravila. Medtem ko sta bili obe veleslalomski progi zelo dobro pripravljene tega žal ne moremo reči za tekaško. V veleslalomu so se pomerili ob 9., v smučskih tehikah pa ob 12., medtem ko je bila razglasitev rezultatov v hotelu „Špiš“ ob 16.30, ko so najboljšim v posameznem razredu podelili kolajne, najboljšim v kombinaciji, ki je štela letos prvič pokale, za najhitrejša na progah pa prehodne pokale. Najboljše čase so dosegli: v veleslalomu na krajši progi Barbara Prešern (Otoče), na daljši Zdene Pavc (M. N.), na 3 km dolgi tekaški progi Mira Kramp (DSSS) in na 5 km dolgi Srečo Bešter (Vzdrževanje). Tekmovalce smučarji Elektromehanike sta spremljala tudi Anton Bozovičar, predsednik sindikalne konference Elektromehanike in Jaka Vehovec, predstavnik kolektivnega poslovnega organa, ki je pa tudi tekmoval v veleslalomu. Na kratko lahko rečemo, da so letošnje zimskošportne igre Elektromehanike v Gozd Martuljku lepo uspele, za kar pa so imele del zaslug tudi ugodne snežne razmere.

REZULTATI: VELESALOM

Ženski C razred: 1. Bertoncelj (TSD) 41,94, 2. Keše (DSSS) 42,65, 3. Mozetič 46,85, 4. Solar (oba Prod.) 47,88, 5. Dezelak 49,00, 6. Šparovec (oba TEA), 7. Pangerc (Mehanizmi), 8. Lažar (CEO); prijavljenih 10,1 diskvalificirana. **Ženski B razred:** 1. Kramp (DSSS) 42,16, 2. Oman (ATC) 45,13, 3. Žagar (Vega) 46,42, 4. Dolinšek (Prod.) 50,27, 5. Čampa (Otoče) 50,62, 6. Erzetič (DSSS), 7. Bohinc (Mehanizmi), 8. Černec (TEA), 9. Zevnik (ATC), 10. Svetina (TEL), 11. Klemenčič (Vega); prijavljenih 16, nastopilo 12, diskvalificirana 1.

Ženski A razred: 1. Prešeren (Otoče) 33,48, 2. Logonder (DSSS) 40,14, 3. Potočnik (TEA) 41,53, 4. Težak (Prod.) 41,81, 5. Jevševar (DSSS) 41,93, 6. Fon (ATC), 7. Vister (TEL), 8. Cvet (Prod.), 9. Matjašič (Otoče), 10. Milatović, 11. Srebrnjak (oba ATC), 12. Lamut (Prod.), 13. Gros (ERO), 14. Humer (MSO), 15. Demšar (Otoče), 16. Ovsenik (Mehanizmi), 17. Ponikvar (Vega), 18. Avbelj (CEO), 19. Grah (Vega), 20. Ribič (MSO), 21. Vojvoda (DSSS), 22. Lekić (MSO), 23. Verbek (Vega), 24. Teran (Mehanizmi); prijavljenih 32, nastopilo 26, odstopila 1.

Moški F razred: 1. Tomažič (Prod.) 34,80, 2. Benedik (TEL) 36,29, 3. Pehar (ATC), 36,47, 4. Faganel (Otoče) 36,56, 5. Omahen (TEA) 37,27, 6. Dermota (ATC), 7. Keše (ERO), 8. Križaj (TEA), 9. Pintar (ERO), 10. Juvančič (CEO), 11. Grohar (ERO), 12. Hafner (Mehanizmi), 13. Brezar (TSD), 14. Druškovič (TEA), 15. Rakar (Števec), 16. Bajželj (ATC), 17. Rupar (Orod.), 18. Bevc (Vzdrž.), 19. Mihalič (Vega), 20. Vidic (M.N.), 21. Šorli (Prod.), 22. Renko (TEA), 23. Volčič (ATC), 24. Prebil (MSO), 25. Vehovec (DSSS), 26. Penko (TEA); prijavljenih 34, nastopilo 27, odstopil 1.

Moški E razred: 1. Čelik (DSSS) 34,93, 2. Kramp (Vzdrž.) 35,11, 3. Škorjanc (MSO) 35,74, 4. Pavlin (TEA) 35,89, 5. Striž (Števec) 36,09, 6. Hrovat, 7. Delalut (oba ATC), 8. Čebulj (TEL), 9. Koblar (Orod.), 10. Urh (Števec), 11. Brezovnik

(MSO), 12. Pogačnik (M.N.), 13. Govekar (Orod.), 14. Zalar (CEO), 15. Božič (Števec), 16. Frantar (TEA), 17. Kopic (MSO), 18. Balazič (Stikala), 19. Gričar (Vzdrž.), 20. M. Delalut (ATC); prijavljenih 29, nastopilo 20.

Moški D razred: 1. Nunar (ATC) 33,79, 2. Vidic (Otoče) 35,13, 3. Pikec (Števec) 35,67, 4. Vukelj (Mehanizmi) 35,79, 5. Žakelj (CEO), 36,01, 6. Završnik (MSO), 7. Dagarin (TSD), 8. Gabron (RTC), 9. Zupan (ERO), 10. Bernard (Otoče), 11. Tomše (ATC), 12. Ponikvar (TEL), 13. Pavlin (CEO), 14. Gorjup (TSD), 15. Bergant (Rač.), 16. Kodrič (Vega), 17. Kunc, 18. Talar (oba Otoče), 19. Ambrožič (ATC), 20. Pogačnik (Mehanizmi), 21. Škulj, 22. Bergant (oba Prod.), 23. Puc (ERO), 24. Aberšek (M. N.), 25. Robida (ATC), 26. Žerovnik, 27. Pučin (oba Števec), 28. Kert (TEA), 29. Bizjak (ATC); prijavljenih 46, nastopilo 29.

Moški C razred: 1. Logonder (DSSS) 41,49, 2. Nadišar (ATC) 41,79, 3. Ribič (MSO) 44,89, 4. Grešak (Vega) 45,74, 5. Drinovc 45,86, 6. Starc (oba ATC), 7. Pernel (DSSS), 8. Sušnik (ATC), 9. Jelenc (TSD), 10. Furlan (Vzdrž.), 11. Udovč (ERO), 12. Mohorčič (Števec), 13. Podvratnik (MSO), 14. Lebar, 15. Demšar (oba ATC), 16. Planker, 17. Tomac (oba Vega), 18. Znidar (M.N.), 19. Blagotinšek (ATC), 20. Zvone Pogačnik (Otoče), 21. Meglič (Vzdrž.), 22. Udir (TEL), 23. Vidic (Števec), 24. Gale (Vzdrž.), 25. Gondič (M.N.), 26. Vojvoda (DSSS), 27. Kemperle (Otoče), 28. Šenk (DSSS), 29. Kussel (ATC), 30. Žbogar (Nab.), 31. Kramar (Stikala), 32. Cimperman (ATC), 33. Pohar (TEL), 34. Pirc, 35. Bocelj (oba ERO), 36. Frelj (CEO), 37. Veskovič (Otoče), 38. Kožar (DSSS), 39. Klemenčič (Orod.), 40. Rakovec (Števec), 41. Drakslar (ATC), 42. Plevnik (TEA), 43. Rozman (Mehanizmi), 44. Petek (Nab.); prijavljenih 86, nastopilo 58, diskvalificiranih 9, odstopilo 5.

Moški B razred: 1. Pavc (M.N.) 41,53, 2. Kalan (Vzdrž.) 41,85, 3. Parte (Prod.) 42,90, 4. Krničar (TEL) 44,57, 5. Gašperlin (Otoče) 44,86, 6. Zakrajšek (MSO), 7. Jurejevčič (Vzdrž.), 8. Gradišar (M.N.), 9. Šparovec (Orod.), 10. Gregorič (TEL), 11.

„Pet, štiri, tri, dva, ena... smuk!“

Šarabon (ATC), 12. Jocič (RTC), 13. Vedlin (CEO), 14. Ule (ATC), 15. Špedlov (TEL), 16. Gartner (TEA), 17. Kajzer (Vzdrž.), 18. Knific (DSSS), 19. Smolič (Stikala), 20. Marjek (DSSS), 21. Faganel (Otoče), 22. Oražen (DSSS), 23. Kristan, 24. Nadišar (oba ATC), 25. Pogačnik (Otoče), 26. Poljšak (ERO), 27. Fister (Mehanizmi), 28. Mizerit (DSSS), 29. Nikšič (Rač.), 30. Mascen (DSSS), 31. Lipošek (M.N.), 32. Ločniškar (TEL), 33. Glavač (CEO), 34. Kavčič (Števec), 35. Zupan (DSSS), 36. Suhadolnik (Prod.), 37. Pregrad (Rač.), 38. Babič (DSSS), 39. Kozina (TSD), 40. Radakovič (Vega), 41. Mubi (Orod.), 42. Stružnik (Prod.), 43. Ramovž (Stikala), 44. Mežnar, 45. Konc (oba Vzdrž.), 46. Lipušček (Orod.), 47. A. Zupan (DSSS), 48. Juhant (CEO), 49. Kopač (Rač.), 50. Vraničar (TSD), 51. Kussel (ATC), 52. Falle (TSD), 53. Uršič (DSSS), 54. Mandelj, 55. Ličer (oba Vega), 56. Rihtaršič (DSSS), 57. Mravinec (Števec), 58. Pintar (ATC), 59. Šubic (Mehanizmi); prijavljenih 123, nastopilo 78, diskvalificiranih 18, odstopilo 11.

Moški A razred: 1. Švab (TEA) 43,41, 2. Omerzel (Rač.) 43,58, 3. Kapus 43,76, 4. Terlikar 44,39, 5. Solar (vsi Mehanizmi) 44,99, 5. Perko (TEA), 7. Čadež (M.N.), 8. Plešec (DSSS), 9. Strniša (TEA), 10. Bohinc, 11. Fister (oba Otoče), 12. Kržišnik (TEL), 13. Pipan, 14. Mohorčič (oba Rač.), 15. Logar (Števec), 16. Marn (Orod.), 17. Fon (TEL), 18. E. Logar (MSO), 19. Šmid (M.N.), 20. Bajželj (Orod.), 21. Potočnik (TEL), 22. D. Zupan (MSO), 23. Teran (Stikala), 24. Jurjevčič (Vega), 25. Poljanc (ATC), 26. Bevc (TSD), 27. Erman (ATC), 28. Mrak, 29. Benedičič (oba Števec), 30. Valjavec (Stikala), 31. Almajer (Orod.), 32. Slibar (Mehanizmi), 33. Trček (Prod.), 34. Janičič (Vega), 35. Gaberček (Otoče), 36. Zevnik (Števec), 37. D. Benedičič (Orod.), 38. Sitar, 39. Žan (oba ERO), 40. Potisek (DSSS), 42. Hribar (TEA), 43. Jošt, 44. Jenko (oba ERO), 45. Mohorič (Vzdrž.), 46. Pestotnik (Orod.), 47. Teran (Mehanizmi), 48. Sturm (ERO), 49. J. Sušnik (Stikala), 50. Eršte (ERO), 51. Čarman (Števec), 52. Jelar (Stikala); prijavljenih 121, nastopilo 66, diskvalificiranih 5, odstopilo 8.

TEKI

Ženski B razred: 1. Kramp 16:46,13, 2. Hafner 19:43,40, 3. Erzetič (vse DSSS) 20:41,10, 4. Gardener (TEL) 21:32,85, 5. Sitar (Mehanizmi) 21:54,14, 6. Čampa, 7. Rozman (oba Otoče); prijavljenih 9, nastopilo 7.

Ženski A razred: 1. Fister (Mehanizmi) 17:52,16, 2. Prešeren (Otoče) 18:16,58, 3. Teran (Mehanizmi) 18:51,39, 4. Demšar

ZAHVALA

Potem ko smo se mnogo prezgodaj poslovili od našega dragega moža, očka, brata in svaka

FRANCETA KUCHARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem, prijateljem in znancom ter vsem organizacijam za izrečeno sožalje in izkazano pomoč. V najtežjih trenutkih. S poklonjenim cvetjem in velikim obiskom na njegovi zadnji poti ste najlepše pokazali, da ste ga imeli radi in da ste ga spoštovali

žalujoča žena Marija
z Natašo in Boštjanom
ter brat Ludvik
in sestra Julka
z družinama.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža in očeta

JAROTA ŠUŠTERŠIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem orodjarjem TOZD Orodjarna za podarjeni venec, denarno pomoč in izraze sožalja ter vsem sodelavcem TOZD Števec in sindikalni konferenci Elektromehanike za podarjena venca

žena Štefka
in hčerka Zdenka.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

— V. d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, Novinar — komentator Mara Ovsenik — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) — Izhaja tedensko — Rokopis ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 324-061, 324-261. — Tisk: Časopisno tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

(Otoče) 19:59,08, 5. Tepina (Rač.) 20:16,79, 6. Logonder (DSSS), 7. Jelovčan (M.N.), 8. Aljančič (Rač.); prijavljenih 9, nastopilo 8.

Moški B razred: 1.) Baloh (TEL) 15:30,26, 2.) Pajk 16:37,94, 3.) Nunar (oba ATC) 18:05,79, 4.) Kert (TEA) 18:07,45, 5.) Zupan (Orod.) 18:42,79, 6.) Drinovc (DSSS), 7.) Dagarin, (TSD), 11.) Pogačnik (Mehanizmi), 12.) Golčman (Otoče), 13.) Čarman (TEA), 14.) Kapel (MSO), 15.) Benedik (TEL), 16.) Vukelj (Mehanizmi), 17.) S. Pogačnik (M.N.), 18.) Smolnikar (Vega), 19.) Hrovat, 20.) Križnar, 21.) Bajželj (vsi ATC); prijavljenih 59, nastopilo 21.

Moški A razred: 1.) Bešter (Vzdrž.) 13:53,27, 2.) Jamnik 14:55,18, 3.) Zupan (oba Števec) 16:39,53, 4.) Gaberček 16:42,17, 5.) Z. Pogačnik (oba Otoče), 6.) B. Zupan (DSSS), 3.) Zupan (oba Števec) 16:39,53, 4.) Gaberček 16:42, 17, 5. Z. Pogačnik (oba Otoče), 6.) B. Zupan (DSSS, Dobrun (Vzdrž.), 12.) Pavc (M.N.), 13.) Kersnik, 14.) Albinini (oba Otoče), 15.) Obid (Mehanizmi), 19.) Zupan (DSSS), 10.) Čebulj (ATC), 21.) Vojvoda (DSSS), 22.) Strniša, 23.) Gartner (oba TEA), 24.) Vrbole (MSO), 25.) Faganel, (Otoče), 26.) Mežnar (Vzdrž.), 27.) Nikolič (Rač.), 28.) Hkavc (TSD), 20.) Rozman (Mehanizmi), 30.) Veskovič (Otoče), 31.) Mrak (Števec), 32.) Šeruga (ATC), 33.) Peterman (TEL), B. Fister (Mehanizmi), 39.) Ločniškar (TEL), 40.) Drinovc (ATC), 41.) Grošelj (TSD), 42.) Jensterle (Otoče), 43.) Hribar (TEA), 44.) Kalan (Števec), 45.) Lotrič, 46.) Šlibar (oba Mehanizmi), 47.) Žbogar (ATC), 48.) Bevc (TSD), 49.) Klemenčič (CEO), 50.) Hvala (Orod.), 51.) Likozar (Števec), 52.) Tomazin (MSO), 53.) Pucman (Mehanizmi), 54.) Znidar (M.N.), 55.) Jelovčan (DSSS), 56.) K. Rozman (Števec), 57.) Pernel (DSSS), 58.) M. Golčman (Otoče), 59.) Tomac (Vega), 60.) Knific, 61.) Sladič (oba DSSS), 62.) Šubic (Mehanizmi), 63.) Ule (ATC), 64.) Oražen (DSSS), 65.) Umbricht (Števec), 66.) Končnik (TEL); prijavljenih 85, nastopilo 66.

Ekipno TOZD:

1.) DSSS 947,3, 2.) Instrumenti Otoče 844,5, 3.) ATC 832,2, 4.) Mehanizmi 707,9,

Številna je bila udeležba smučark.

MARATON V CERKLJAH BO 27. JANUARJA

Prvi cerkljanski smučarski maraton bo 27. januarja s startom ob 9. uri v neposredni bližini Zadrutnega doma v Cerkljah. Športno društvo Kravac Cerklje vabi vse ljubitelje smučarskega teka in rekreacije na prvi cerkljanski maraton, ki bo na pretežno ravninski progi. Tekaška proga bo dolga 20 km in je speljana mimo lepih senožeti do Zaloga in Glinj, kjer proga obrne nazaj proti severu — proti Šmartnemu do Poženika, mimo spominskih obeležij iz NOB do Pšate in vasi Grad, kjer se proga zopet obrne nazaj proti Dvorjam in mimo spomenika Davorina Jenka do cilja, ki je v neposredni bližini starta. Ob progi bodo postavili tudi okrepčevalnice.

Pismo se lahko prijavite na naslov Športno društvo Kravac Cerklje krajinski urad Cerklje — s pripisom za cerkljanski maraton 80, lahko pa se prijavite tudi po telefonu na številko 42-001. Organizator bo sprejemal prijave tudi še v nedeljo do 8.30 kjer bodo lahko udeleženci dvignili štartne številke in poravnali štartnino, ki je za pionirje, ki bodo tekli na 5 km 20 dinarjev, za ostale udeležence, ki bodo tekli na 20 km dolgi progi pa je 60 dinarjev.

Vsak udeleženec prvega cerkljanskega maratona bo prejel spominsko značko in knjižico Cerklje na Gorenjskem z okolico, ki jo je izdalo Turistično društvo Cerklje. Kot so nam povedali v Cerkljah, pričakujejo okrog 300 maratoncev iz vse Slovenije.

Janez Kuhar

Zagrizen boj na daljši progi.

V tehik vedno več tekmovalcev.

5.) TEA 704,8, 6.) TEL 7.) MSO, 8.) Števec, 9.) Prodaja, 10.) Orodjarna, 11.) Vzdrževanje, 12.) TSD, 13.) Merilne naprave, 14.) ERO, 15.) CEO, 16.) Vega, 17.) Računalniki, 18.) Stikala, 19.) RTC, 20.) Nabava

Kombinacija ženske: 1.) Kramp (DSSS) 200, 2.) Prešeren (Otoče) 188,9, 3.) Logonder 123,3, 4.) Erzetič (oba DSSS), 120, 5.) Demšar 114,3, 6.) Čampa (oba Otoče), 7.) Teran (Mehanizmi).

Kombinacija — moški: 1.) Nunar (ATC) 188,6, 2.) Pavc (M.N.), 182,5, 3. Šparovec (Orod.) 178,7, 4.) Terlikar (Mehanizmi) 167,9, 5.) Pogačnik (Otoče) 159, 6.) Strniša (TEA), 7.) Vidic (Otoče), 8.) Stare (ATC), 9.) Gartner (TEA), 10.) Dagarin (TSD), 11.) Gaberček, 12.) Faganel (oba Otoče), 13.) Drinovc (ATC), 14.) Benedik (TEL), 15.) Vojvoda (DSSS), 16.) Nikšič (Rač.), 17.) Vukelj (Mehanizmi), 18.) Mrak (Števec), 19.) Kožar, 20.) Mascen, (oba DSSS), 21.) Hribar (TEA), 22.) Ločniškar (TEL), 23.) Veskovič (Otoče), 24.) Bevc (TSD), 25.) Znidar (M.N.), 26.) Kert (TEA), 27.) Ule (ATC), 28.) Knific (DSSS), 29.) Slibar (Mehanizmi), 30.) Oražen (DSSS), 31.) Božič (Števec), 32. Delalut, 33.) Bajželj (oba ATC).

J. C.

OBISK SEJMA V LEIPZIGU

Tudi letos bo Iskra Invest Servis v sodelovanju z ljubljansko poslovalnico Generalturista organiziral charterski polet v Leipzig na mednarodni spomladanski sejem.

Odhod bo 11. marca zjutraj, povratek pa 13. marca zvečer...

Cena potovanja je 5.900 din.

Podroben program bo objavljen v naslednji številki glasila Iskra. Informacije in prijave: ISKRA INVEST SERVIS, Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27, Ljubljana (Tel. 325-587)

ČASOPISNE NOVICE

S skoraj enomesečno zamudo je beograjski časopis društva inženirjev in tehnikov — IT novine objavil podatke o lanskim podeljenih nagradah dr. Vratislava Bedjaniča, nekdanjega ustanovitelja tovarne TELA — sedaj delovne organizacije Avtomatike. Težko je prezeleti že napako v naslovu članka, ki je prekrstila našega znanega znanstvenika in hkrati utemeljitelja elektrotehnike pri nas v Vratoslava Bedjaniča.

Bralec Nedeljskega dnevnika Bojan Prosenc je objavil obširen prispevek v rubriki „Pritožno knjigo, prosim“, v katerem obravnava razvoj stereofonskih naprav v svetu in vabi vse proizvajalce te panoge v državi, posebej tudi Iskra, naj odgovori kdaj bodo pričeli slediti sodobnim razvojnim tokovom v tej panogi.

Ljubljanski Gospodarski vestnik se je lotil nadaljevanke s temo, kaj načrtujejo slovenske občine v letošnjem letu, kakšna bosta izvoz in uvoz, kako se bo gibal stopnja zaposlenosti in kakšna bo produktivnost.

Podatki iz občine Murska Sobota kažejo, da nameravajo tamkaj zmanjšati razkorak razvoja med občinami. Od najpomembnejših investicij v letošnjem letu bo gotovo na prvem mestu nova Iskrina tovarna električnih orodij, v katero bo v prvi stopnji vloženo 500 milijonov dinarjev, zaposlitev pa bo dobilo blizu 300 delavcev.

Mariborski Večer je objavil oceno lanskega proizvodnih dosežkov v Iskri in navedel, da ima naša SOZD namero izvoziti v letošnjem letu izdelkov v vrednosti 145 milijonov dolarjev.

Član poslovnega kolegija SOZD Iskre Edi Delopst v Ljubljanskem Dnevniku: „Vsekakor bo leto 1980 za jugoslovansko gospodarstvo težko leto, še posebej zato, ker je zadnje leto srednjeročnega obdobja in bomo skušali v kar največji meri izpolniti zastavljene srednjeročne cilje.

Zaradi velike konkurence na tujih tržiščih lahko v tujini uspejo res le proizvajalci kakovostnih izdelkov, zato bo v letu 1980 eden naših osnovnih ciljev prenos rezultatov raziskovalno-razvojnih dejavnosti v prakso, s čimer bomo uresničevali tudi načelo, da bo temeljil nadaljnji razvoj SOZD Iskra predvsem na lastnih inovacijah.

Žalostno dejstvo je, da se v Jugoslaviji trenutno bolj izplača uvažati kot izvažati, saj za izvoz ni prave stimulacije. Neskladja v naši zunanjetrgovinski bilanci bomo morali na nek način zmanjšati.

In še nekaj je važno: paziti moramo, kaj izvažamo in kaj uvažamo. Ne sme se namreč dogajati, da nekatere izdelke hkrati izvažamo, enake proizvode tudi uvažamo, saj s tem globalno gledano nismo dosegli ničesar.“

Spretno posredne reklame za prodajo televizorjev se je lotil Dragomir Miljković, predsednik poslovnega kolegijskega odbora EI Niš, z izjavo novinarju Tanjuga, v kateri podrobneje razlaga, da sedanjih cen televizorjev ne diktira proizvajalec, pač pa, da nastajajo v pogojih, ki se razlikujejo od tistih na svetovnem tržišču. Tehnologija proizvodnje televizorjev je v EI Niš na ravni največjih svetovnih proizvajalcev, vzrok za visoke cene televizorjev pa so prevelike obremenitve in uvrstitev med luksuzno blago. To obširno vest Tanjuga je objavilo skoraj vse jugoslovansko časopisje.

„Kompozicija vsakih pet minut“ je naslov članka, ki ga je objavil zagrebški Večernji list. V njem obravnava avtomatizacijo železniške proge Ljubljana—Zidani most, v katero je vgrajenih samo 15 % uvoženih sestavnih delov. Vse naprave pri avtomatizaciji so montirala domača podjetja in sicer Iskra, Pap in Energoinvest. Propustna moč proge pa je sedaj večja za 22-krat.

Član ZIS in zvezni sekretar za zunanjo trgovino Metod Rotar se je pogovarjal z novinarji beograjskega Privrednega pregleda. Iz članka so razvidni tudi lanske letni podatki menjava blaga s tujino. Tako je jugoslovanski izvoz narasel lani nominalno za 14,5 % oz. na 6.491 milijonov dolarjev. Nominalno povečanje uvoza je bilo 28,8 % oz. se je povzpelo na 12.862 milijonov dolarjev. Deficit v menjavi blaga s tujino je znašal 6,4 milijarde dolarjev, oz. je bil za 8,5 % večji od predvidenega. S tem rezultatom zvezni sekretar Metod Rotar seveda ni zadovoljen in podrobneje prikazuje, katere panoge so zatajile pri izvozu. Za letošnje leto najavlja Metod Rotar izvozno ofenzivo. V njej vidi obvladovanje inflacije. Izvoz mora biti letos rentabilnejši in kot prvi ukrep najavlja mnogo manjši uvoz blaga.

Ljubljanski dopisnik beograjske Borbe Jovan Pjević se je na široko razpisal o Iskri, oz. o njenem napredku v sedanjem težkem obdobju gospodarjenja. Že v uvodu je zapisal, da sloni razvoj tega velikega delovnega kolektiva na znanstveno-razvojnem delu, pri čemer se je delež tuje tehnologije zmanjšal na minimum. Samo v lanskem izvozu 120 milijonov dolarjev je znašala vrednost lastnih licenc in proizvodne kooperacije skoraj 50 % celotnega izvoza. Zbral in uredil Marjan Kralj

Spomladansko smučanje na Marmoladi

Kot že vrsto let nazaj, smo tudi letos pripravili že tradicionalno spomladansko smučanje na najvišjem smučišču Dolomitov — MARMOLADI.

MARMOLADA s svojimi 3342 m višine in najdaljšo smučarsko progo — cca 12 km — vseh težavnostnih stopenj, privablja vedno znova vse ljubitelje lepe zimske narave in smučanja.

Za naše goste imamo vedno sobe v istem hotelu, ki je najboljši v vsej dolini in stoji tik ob gondolski postaji. Hotel nudi sproščeno udobje, ima vse sobe s tušem in WC ter dobro hrano.

Ker vedno več smučarjev želi potovati z lastnim avtomobilom, smo pripravili obe možnosti. Vendar bomo organizirali avtobus le v primeru, če bo dovolj prijavljenih potnikov.

LASTEN PREVOZ:

21. 3. — 27. 3. 1980 din 5.050. — za osebo
27. 4. — 02. 5. 1980 din 4.980. — za osebo

CENA VKLUČUJE:

— 6. oz. 5 polpenzionov (Z, V) pričetek z večerjo, zaključek z zajtrkom
— smučarska karta (potrebna je ena fotografija)
— smučarski učitelj v slovenskem jeziku, 2 uri na dan
— prisotnost predstavnika Generalturista

DOPLAČILO ZA AVTOBUS: Din 950.—

Avtobus bo odšel iz Ljubljane in prek Sežane. Odhod avtobusa bo ob 15.00 uri s Trga revolucije in povratek iz Marmolade tudi ob 15.00 uri.

Ob prijavi je treba vplačati akontacijo din 1.500.— po osebi, ostanek pa do 15. 5. 80 za prvi in do 21.4.80 za drugi termin.

PRIJAVE: Iskra Invest Servis, Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ljubljana, Ilirska 27, telefon: 325-587

V primeru spremembe deviznega tečaja ali cene goriva (za avtobusni prevoz) si pridržujemo pravico spremeniti ceno aranžman.